

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Lenka Bulínová

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Bulínová, DiS.

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Název anglicky

The management of selected town and villages

Cíle práce

Diplomová práce se zabývá posouzením hospodaření vybraného města Kralovice a obce Výrov v Plzeňském kraji. Hlavním cílem je posouzení finanční situace územně samosprávného celku ve čtyřech po sobě jdoucích letech, tedy roky 2015 – 2018, ale také finanční možnosti města jako obce s rozšířenou působností vůči malé obci, která leží nedaleko ve stejném kraji.

Práce bude rozdělena na dvě části, kde v první části budou definovány pojmy týkající se postavení obcí a ve druhé části budou analyzovány rozpočty, závěrečné účty a účetní výkazy obcí. Bude vytvořena a provedena anketa, která bude založena na zjištění spokojenosti občanů s životem v obci a o celkovém jejich zájmu o obec či dění v obci. Výstupem z práce budou možné návrhy na zlepšení hospodaření uvedených obcí.

Metodika

Práce se bude skládat z části teoretické a praktické. Literární rešerše vychází převážně z legislativy a odborné literatury. V teoretické části budou popsány pojmy, které souvisejí s obcí, dále je zde představen rozpočet obce, kde jsou detailně rozebrány a členěny příjmy a výdaje. Posléze je uvedeno hospodaření obcí a jejich finanční analýza.

Pro tvorbu vlastní práce bude čerpáno z dat veřejně dostupných i interních. Představení obcí je převzato z knih či webových stránek obcí. Finanční data jsou čerpána z výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, které jsou dostupné z programu ISMPP, který slouží jako podpora procesu plánování a provádění přezkoumání hospodaření obcí podle zákona. V praktické části byla použita data, která byla převzata a zpracována z dokumentů a výkazů obcí. Podrobnější informace byly získány z osobních rozhovorů se starostou obce Výrov a starostou obce Kralovice, ale především od hlavních účetních obcí. Všechna data ve vlastní práci jsou uvedena po konsolidaci, pokud není uvedeno jinak. Po analýze příjmů, výdajů a výpočtů několika ukazatelů bylo provedeno srovnání, které vyústilo v doporučení a návrhy, jež by mohly vést k lepšímu hospodaření a také k rozvoji obcí. Bude vytvořena a uskutečněna anketa mezi občany obcí, která srovnává názory občanů obcí na žití a možnosti obou obcí.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

obec, rozpočet, hospodaření, úsc, příjmy, výdaje

Doporučené zdroje informací

- ČESKO. ZÁKON O KRAJÍCH (2000), – ČESKO. ZÁKON O OBCÍCH (2000), – ČESKO. ZÁKON O HLAVNÍM MĚSTĚ PRAZE (2000), – ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). ZÁKON O OKRESNÍCH ÚŘADECH (1990), – SVOBODA, K. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: Eurounion, 2000. ISBN 80-85858-90-8.
- ČESKO. ZÁKON O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH (1990, NOVELA 2007), – ČESKO. ZÁKON O STÁTNÍM ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY NA ROK 2008 (2007), – MARKOVÁ, H. – ČESKO. ZÁKON O ROZPOČTOVÉM URČENÍ DANÍ (2000, NOVELA 2007), – UNIVERZITA KARLOVA. PRÁVNICKÁ FAKULTA, – ČESKO. ZÁKON O PŘECHODU NĚKTERÝCH VĚCÍ Z MAJETKU ČESKÉ REPUBLIKY DO VLASTNICTVÍ OBCÍ (1991, NOVELA 2002). *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. ISBN 978-80-87146-08-8.
- Local government in Europe: The 'Fourth Level' in the EU Multi-Layered System of Governance, Vydavatel Routledge, 2013, ISBN 1135021260, 9781135021269
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
- TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 2. 12. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 12. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6. 4. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za vedení mé diplomové práce a za jeho trpělivost.

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá posouzením hospodaření města Kralovice a obce Výrov. Jedná se o město s 3 500 obyvateli a malou obec do 500 obyvatel v Plzeňském kraji a jejich komparaci ve čtyřletém období. Analýza hospodaření byla provedena v letech 2015 – 2018. V teoretické části je charakterizován územní samosprávný celek, orgány obce, hospodaření obce, rozpočet a rozpočtový proces, závěrečný účet. Další část charakterizuje obě municipality. V analytické části jsou porovnávány příjmy a výdaje. Dále je provedena analýza zadluženosti a likvidity. Byla zpracována anonymní anketa pro zjištění spokojenosti občanů s životem a hospodařením jejich municipalit. V závěru diplomové práce jsou uvedeny návrhy na možné zlepšení budoucího rozvoje města/obce.

Klíčová slova: územní samosprávný celek, obec, město, rozpočet, příjmy, výdaje, hospodaření, závěrečný účet, analýza

The management of selected town and villages

Abstract

This diploma thesis is focused on comparing economies of town Kralovice and village Výrov. Kralovice has population of 3 500 and Výrov, on the contrary, has only up to 500 inhabitants. Both are located in Pilsen Region and this thesis is comparing their economic results in a four-year period - between years 2015 and 2018. The theoretical part includes explanation of terms territorial self-governing unit, municipal authorities, municipal economy, budget and budgetary process and final account. The following chapter characterizes both municipalities. The analytical part is focused on comparison of incomes and expenditures. Furthermore, an analysis of debt and liquidity is performed. During the research an anonymous survey was conducted to discover the satisfaction of citizens with the life and municipal administration and its performance. To conclude the thesis there are mentioned several suggestions for possible improvement of the future development.

Keywords: territorial self – governing unit, village, town, budget, incomes, expenditures, management, final account, analysis

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Územní samosprávný celek.....	14
3.1.1 Působnost obce.....	14
3.1.2 Orgány obce.....	15
3.1.2.1 Zastupitelstvo.....	15
3.1.2.2 Rada.....	16
3.1.2.3 Starosta.....	16
3.1.2.4 Obecní úřad.....	17
3.2 Hospodaření obce.....	17
3.2.1 Rozpočet obce.....	17
3.2.1.1 Charakteristika a funkce územního rozpočtu.....	18
3.2.1.2 Struktura municipálního rozpočtu.....	18
3.2.1.3 Příjmy rozpočtu.....	19
3.2.1.4 Výdaje rozpočtu.....	20
3.2.1.5 Střednědobý výhled rozpočtu.....	21
3.2.1.6 Rozpočtový proces.....	21
3.2.2 Rozpočtové provizorium.....	21
3.2.3 Závěrečný účet.....	22
3.3 Přezkoumání hospodaření obce.....	22
4 Charakteristika vybraných obcí	24
4.1 Obec Výrov.....	24
4.1.1 Historie obce.....	24
4.1.2 Organizační struktura obce Výrov.....	25
4.2 Město Kralovice.....	25
4.2.1 Historie města.....	26
4.2.2 Správní obvod/osadní výbory.....	27
4.2.3 Struktura správního obvodu a města.....	28
4.2.4 Orgány města.....	29
4.2.5 Příspěvkové organizace a organizační složky města.....	29
4.2.6 Památky města Kralovice.....	30

4.2.6.1	Kostel svatého Petra a Pavla	30
4.2.6.2	Fara	30
4.2.6.3	Poplužní dvůr a zámek	31
4.2.6.4	Hřbitovní kaple svatého Jana Křtitele	31
5	Analytická část	32
5.1	Výsledky hospodaření vybraného města a obce v letech 2015 - 2018	32
5.2	Analýza příjmové stránky rozpočtů	33
5.2.1	Celkové příjmy	33
5.2.2	Daňové příjmy	36
5.2.3	Nedaňové příjmy	39
5.2.4	Kapitálové příjmy	42
5.2.5	Přijaté transfery	44
5.3	Analýza výdajové stránky rozpočtů	45
5.3.1	Celkové výdaje	45
5.3.2	Běžné výdaje	48
5.3.3	Kapitálové výdaje	50
5.4	Monitoring hospodaření územních samosprávných celků	53
5.4.1	Analýza zadluženosti	55
5.4.1.1	Výše dluhu na obyvatele	55
5.4.1.2	Dluhová služba	56
5.4.1.3	Analýza likvidity	56
6	Dotazníkové šetření formou ankety	57
6.1	Vyhodnocení	58
7	Zhodnocení výsledků a návrhy na zlepšení	68
7.1	Město Kralovice	68
7.2	Obec Výrov	70
8	Závěr	71
9	Seznam použitých zdrojů	74
10	Přílohy	77

Seznam obrázků

Obrázek 1	Znak města Kralovice	26
Obrázek 2	Správní obvod Kralovice	28
Obrázek 3	Kostel svatého Petra a Pavla Kralovicích	30
Obrázek 4	Vývoj celkových příjmů města Výrov v letech 2015 – 2018 (v Kč)	34
Obrázek 5	Vývoj celkových příjmů města Kralovice v letech 2015 – 2018 (v Kč)	35
Obrázek 6	Porovnání příjmů municipalit v jednotlivých letech 2015 – 2018	36

Obrázek 7 Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2020	39
Obrázek 8 Největší podíl nedaňových příjmů Kralovice	40
Obrázek 9 Největší podíl nedaňových příjmů Výrov.....	42
Obrázek 10 Vývoj celkových výdajů obce Výrov v letech 2018 – 2015 (tis. Kč).....	46
Obrázek 11 Vývoj celkových výdajů města Kralovice v letech 2015 -2018 (Kč).....	47
Obrázek 12 Struktura celkových výdajů za období 2015 - 2018	47
Obrázek 13 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (v tis. Kč)	48
Obrázek 14 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (v tis. Kč)	49
Obrázek 15 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (tis. Kč).....	51
Obrázek 16 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (tis. Kč).....	52

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled počtu členů zastupitelstva k velikosti obce/města.....	15
Tabulka 2 Celkové příjmy a celkové výdaje obce Výrov v letech 2015 - 2018 (Kč).....	32
Tabulka 3 Celkové příjmy a celkové výdaje obce Kralovice v letech 2015 - 2018 (Kč)	33
Tabulka 4 Struktura celkových příjmů obce Výrov (v Kč).....	34
Tabulka 5 Struktura celkových příjmů města Kralovice (v Kč)	35
Tabulka 6 Struktura daňových příjmů obce Výrov (v Kč).....	37
Tabulka 7 Struktura daňových příjmů města Kralovice (v Kč)	38
Tabulka 8 Nedaňové příjmy města Kralovice (v Kč)	40
Tabulka 9 Nedaňové příjmy obce Výrov (v Kč).....	41
Tabulka 10 Kapitálové příjmy Kralovice (v Kč).....	43
Tabulka 11 Kapitálové příjmy Výrov (v Kč)	43
Tabulka 12 Přijaté transfery Kralovice (v Kč)	44
Tabulka 13 Přijaté transfery Výrov (v Kč).....	44
Tabulka 14 Celkové výdaje Výrov v období 2015 – 2018 (tis. Kč)	45
Tabulka 15 Celkové výdaje Kralovice v období 2015 – 2018 (tis. Kč).....	46
Tabulka 16 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (v tis. Kč)	49
Tabulka 17 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (v tis. Kč).....	50
Tabulka 18 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (tis. Kč).....	51
Tabulka 19 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (tis. Kč)	53
Tabulka 20 Výpočet výše dluhu ve sledovaném období 2015 – 2018 město Kralovice.....	55
Tabulka 21 Hodnoty ukazatele dluhové služby (v %)	56
Tabulka 22 Hodnoty ukazatele běžné likvidity.....	57

1 Úvod

Územní samosprávné celky se zaměřují na hospodaření z hlediska uspokojování potřeb svých občanů a zajišťování péče o veřejné statky. Obce nejsou podnikatelské subjekty, tudíž není jejich prioritou tvořit zisk. Jejich hlavním příjmem jsou finanční prostředky získané z veřejného rozpočtu v rámci přerozdělování daní.

Finanční prostředky využívají obce k realizaci rozpočtem naplánovaných akcí. Je důležité mít tyto akce dobře naplánované, aby na ně územně samosprávné celky účelně a efektivně vynaložily prostředky. V případě obcí, rozhodují o rozpočtu zastupitelé volení občany obce. Zastupitelstvo je vrcholným orgánem obce, voleným na čtyřleté období z řad občanů obce, kteří dosáhli věku 18 let. Územně samosprávné celky mohou provádět různé analýzy k eliminaci rizik a nebezpečí finanční nestability při jejich rozhodování. K tomu je ale nutné znát úroveň a stav hospodaření. Hlavním finančním plánem obce je rozpočet, podle kterého obec řídí svoje hospodaření pro příslušný kalendářní rok. V závislosti na příjmech, dotacích a prostředcích z minulých let může obec uskutečňovat svoje výdaje. Každý člověk se může podívat, jak jeho obec hospodaří prostřednictvím stránek Ministerstva financí monitor státní pokladny.

Diplomová práce na téma posouzení hospodaření vybraných měst a obcí byla vybrána záměrně, neboť autorka pracuje jako referentka na úseku přezkoumání hospodaření obcí a kontrola na Krajském úřadu Plzeňského kraje. Autorka je zároveň občankou a zastupitelkou obce Výrov. Tato práce se zabývá zhodnocením, posouzením a porovnáním hospodaření dvou municipalit. K této analýze bylo vybráno město Kralovice jako město s rozšířenou působností a obec Výrov jako základní územně samosprávný celek. Sledovány a posuzovány byly v letech 2015 – 2018. Získané výsledky z provedených analýz jsou obohacujícím zdrojem informací. Výsledky ankety jsou také plodné, protože můžeme zjistit, co si občané myslí a jak jsou spokojeni s životem ve městě/obci. Hlavním úkolem obce je pečovat o majetek jako řádný hospodář a zajistit spokojenost svých občanů, což tato diplomová práce zjišťuje. Návrhy na zlepšení života ve městě/obci vyplývající z anketního šetření jsou neméně důležité.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá posouzením hospodaření vybraného města Kralovice a obce Výrov v Plzeňském kraji. Hlavním cílem je posouzení finanční situace územně samosprávného celku ve čtyřech po sobě jdoucích letech, tedy roky 2015 - 2018, ale také finanční možnosti města jako obce s rozšířenou působností vůči malé obci, která leží nedaleko ve stejném kraji. Práce bude rozdělena na dvě části, kde v první části budou definovány pojmy týkající se postavení obcí a ve druhé části budou analyzovány rozpočty, závěrečné účty a účetní výkazy obcí. Bude vytvořena a provedena anketa, která bude založena na zjištění spokojenosti občanů s životem v obci a o celkovém jejich zájmu o obec či dění v obci. Výstupem z práce budou možné návrhy na zlepšení hospodaření uvedených obcí.

2.2 Metodika

Práce se bude skládat z části teoretické a praktické. Literární rešerše vychází převážně z legislativy a odborné literatury. V teoretické části budou popsány pojmy, které souvisejí s obcí, dále je zde představen rozpočet obce, kde jsou detailně rozebrány a členěny příjmy a výdaje. Posléze je uvedeno hospodaření obcí a jejich finanční analýza. Pro tvorbu vlastní práce bude čerpáno z dat veřejně dostupných i interních. Představení obcí je převzato z knih či webových stránek obcí. Finanční data jsou čerpána z výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, které jsou dostupné z programu ISMPP, který slouží jako podpora procesu plánování a provádění přezkoumání hospodaření obcí podle zákona. V praktické části byla použita data, která byla převzata a zpracována z dokumentů a výkazů obcí. Podrobnější informace byly získány z osobních rozhovorů se starostou obce Výrov a starostou obce Kralovice, ale především od hlavních účetních obcí. Všechna data ve vlastní práci jsou uvedena po konsolidaci, pokud není uvedeno jinak. Po analýze příjmů, výdajů a výpočtů několika ukazatelů bylo provedeno srovnání, které vyústilo v doporučení a návrhy, jež by mohly vést k lepšímu hospodaření a také k rozvoji obcí. Bude vytvořena a uskutečněna anketa mezi občany obcí, která srovnává názory občanů obcí na žití a možnosti obou obcí.

3 Teoretická východiska

3.1 Územní samosprávný celek

V České republice existují dva druhy územně samosprávných celků, a to základní územně samosprávné celky a vyšší územně samosprávné celky. Mezi základní územně samosprávné celky řadíme obce a mezi vyšší územně samosprávné celky řadíme kraje. Obec je vždy součástí vyššího územně samosprávného celku. Základním rozdílem mezi těmito formami je, že kraj lze vytvořit nebo zrušit pouze na základě ústavního zákona. Kraje i obce jsou samostatně spravovány zastupitelstvem. Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou nabývat vlastní majetek a hospodaří podle svého schváleného rozpočtu na příslušný kalendářní rok. (Otrusínová, 2011)

Pojem obec je zakotven v Ústavě České republiky v hlavě sedmé pod názvem územní samospráva, kde je stručně charakterizována. Obec může být městem, městysem nebo statutárním městem. Městem se stává obec, má – li alespoň 3000 obyvatel a stanoví - li tak na návrh předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Městem nebo městysem je obec, která toto označení používala před 17. květnem 1954, pokud o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny, který stanoví den, od kterého se obec stává městem či městysem. Statutární města jsou přesně vyjmenovaná v zákoně o obcích. Specifická jsou v tom, že se mohou členit na městské části a městské obvody s vlastními orgány samosprávy. V čele statutárního města je primátor. U obcí tuto funkci plní starosta.

V České republice je 14 krajů, kde Praha stojí samostatně. Podle dat z Českého statistického úřadu k 1. 1. 2018 je v České republice 6258 obcí, přičemž největší zastoupení mají obce o velikosti od 200 do 499 obyvatel.

3.1.1 Působnost obce

Působnost obce dělí na dvě skupiny, a to samostatnou a přenesenou. V té samostatné pečuje obec především o uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se tedy o potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrana veřejného pořádku. Podle zákona o obcích se stará obec především o hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet, vydává obecně závazné vyhlášky atd. Podle zvláštních zákonů zavádí obec místní poplatky, zřizuje jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečuje úkoly požární ochrany v obci, zřizuje a spravuje

předškolní zařízení, základní školy, základní umělecké školy a zařízení jim sloužící. Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a dále i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem. Jedná se o činnosti jako vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků a jiné. (Provazníková, 2015)

3.1.2 Orgány obce

3.1.2.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je základním orgánem samosprávy. O složení zastupitelstva rozhodují přímo občané v obecních volbách. Každý občan obce, který dosáhl věku 18 let má právo volit a být volen. V České republice jsou všechna zastupitelstva volena na čtyři roky. Počet členů zastupitelstva se určuje podle počtu obyvatel takto:

Tabulka 1 Přehled počtu členů zastupitelstva k velikosti obce/města

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
<i>do 500 obyvatel</i>	5 až 15 členů
<i>nad 500 do 3 000 obyvatel</i>	7 až 15 členů
<i>nad 3 000 do 10 000 obyvatel</i>	11 až 25 členů
<i>nad 10 000 do 50 000 obyvatel</i>	15 až 35 členů
<i>nad 50 000 do 150 000 obyvatel</i>	25 až 45 členů
<i>nad 150 000 obyvatel</i>	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením na základě složeného slibu. Funkci člena zastupitelstva vykonávají buď jako uvolnění anebo neuvolnění. Základní rozdíl je v poskytování odměny. Uvolněnému zastupiteli bude vyplácena měsíční odměna podle aktuálního nařízení vlády na rozdíl od neuvolněného zastupitele, který má nárok pouze na částku schválenou zastupitelstvem v jeho funkci, nejvýše však do maximální výše

stanovené nařízením, které je uvedeno v Příloze 1. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřící do samostatné působnosti, to jsou záležitosti v zájmu občanů. Zastupitelstvo volí z řad členů starostu, místostarostu a další členy rady, odvolává je z funkce, stanovuje počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva, zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy a odvolává je z funkce. K platnému usnesení zastupitelstva je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zasedání obce svolává a zpravidla řídí starosta obce a je vždy veřejné. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Tomu musí předcházet pozvánka na zastupitelstvo, kde obecní úřad informuje o čase a místě konání alespoň 7 dní předem. Vyvěšuje se na úřední desku a popřípadě i v místě obvyklém. Z každého zasedání vzniká zápis, který je vyhotoven do 10 dnů od konání zastupitelstva. Nesejde – li se zastupitelstvo déle jak 6 měsíců, Ministerstvo vnitra je rozpustí. Pokud klesne počet zastupitelů pod 5 a nemůže být doplněno z náhradníků, je obecní úřad tuto skutečnost povinen oznámit neprodleně krajskému úřadu. (Čmejrek, 2010)

3.1.2.2 Rada

Zabezpečuje ostatní záležitosti patřící do samostatné působnosti obce, které si zastupitelstvo nevyhradilo. (Čmejrek, 2010)

V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen stanoví – li tak zákon. V obci kde se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta obce. Počet členů rady je lichý od 5 do 11 členů, nesmí však přesáhnout jednu třetinu všech zastupitelů. Rada se nevolí, pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů. Schůze rady je neveřejná a pořizuje se z ní zápis vyhotovený do 7 dnů. Radu tvoří starosta, místostarosta a další zastupitelé. Rada se schází dle potřeby. Rada je usnášení schopná, je – li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Stejně tak je potřeba k platnému hlasování nadpoloviční většina všech jejích členů. Rada vykonává svou funkci i po skončení funkčního období až do zvolení nové rady, nebo do zvolení starosty tam, kde se rada nevolí. (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

3.1.2.3 Starosta

Zastupuje obec navenek. Je volen z řad členů zastupitelstva. Starosta a místostarosta jsou za výkon své funkce odpovědni zastupitelstvu. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele Krajského úřadu tajemníka obecního úřadu. Místostarosta zastupuje starostu v době

jeho nepřítomnosti. Starosta a místostarosta podepisují právní předpisy obce. Starosta odpovídá za včasné přezkoumání hospodaření obce. Starosta většinou svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady a společně s ověřovateli podepisuje zápis. Pokud je starosta odvolán, vykonává jeho funkci místostarosta až do zvolení nového starosty. (Čmejrek, 2010)

3.1.2.4 Obecní úřad

Tvoří ho starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu (je – li tato funkce zřízena), a dále zaměstnanci obecního úřadu. Tajemník obecního úřadu je odpovědný starostovi. Pokud není tato funkce zřízena, vykonává ji starosta. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích. Na zasedáních zastupitelstva nebo rady má hlas poradní. Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly, které mu zastupitelstvo nebo rada uloží, je nápomocen výborům nebo komisím při jejich činnosti, rozhoduje v případě stanovených zákonem o obecném zřízení nebo zvláštním zákonem. Rada může zřídit jednotlivé úseky, tedy odbory a oddělení, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci obecního úřadu. (Čmejrek, 2010)

3.2 Hospodaření obce

Týká se především hospodaření obce s majetkem. V zásadě by měl být využíván účelně a hospodárně a měl by být chráněn proti poškození, zničení, odcizení nebo zneužití. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví. Každoročně provádí přezkoumání hospodaření obce krajský úřad, auditor nebo auditorská společnost. Finanční hospodaření se řídí finančním plánem pro příslušný rok. V případě obce je tímto plánem rozpočet, který vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu sestavovaného na období zpravidla 2 – 5 let, následující po roce na který se sestavuje rozpočet. (Kukalová, Pfeiferová, 2019)

3.2.1 Rozpočet obce

Rozpočet územního samosprávného celku se rozumí rozpočet obce, kraje, dobrovolného svazku obcí, statutárních měst a hlavního města Prahy a rovněž v jejich městských částech či obvodech. Tato pravidla určuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Sestavuje ho obec na příslušný kalendářní rok. Rozpočet vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu, který poskytuje informace o příjmech, výdajích, dlouhodobých pohledávkách a závazcích. Rozpočet se sestavuje zpravidla vyrovnaný, ale může být i schodkový či přebytkový. Schodkový rozpočet je možno schválit zastupitelstvem pokud má obec finanční rezervu v podobě prostředků z minulých let, smluvně zajištěný úvěr

nebo návratnou finanční výpomoc. Přebytkový rozpočet schvaluje zastupitelstvo tehdy, jestliže jsou příjmy určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. (LAJTKEPOVÁ, 2013)

3.2.1.1 Charakteristika a funkce územního rozpočtu

Rozpočet lze chápat jako:

- decentralizovaný peněžní fond
- bilanci příjmů a výdajů
- finanční plán
- nástroj k prosazování cílů municipální politiky

Je založen na řadě principů a zásad. A to tedy konzistence místního systému s ostatními veřejnými financemi, určitý stupeň municipální a regionální autonomie a odpovědnosti, s tím souvisí účinnost a průhlednost což umožňuje kontrolu vynaložených prostředků. Funkce rozpočtu:

- ✓ rozhodovací
- ✓ řídicí
- ✓ kontrolní

3.2.1.2 Struktura municipálního rozpočtu

Detailní třídění příjmů a výdajů upravuje rozpočtová skladba, která umožňuje v rámci rozpočtu dělit územní rozpočet na běžný a kapitálový. (Peková, 2005) V běžné části jsou příjmy a výdaje, které se zpravidla každoročně opakují. Slouží k financování běžných neinvestičních výdajů. V kapitálové části jsou příjmy a výdaje na investice, které jsou jednorázové a neopakují se. Zpravidla se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný, tzn., že příjmy a výdaje jsou vyrovnané. Může se stát, že obec neplánuje příliš investic na příslušný rozpočtový rok a tak sestaví rozpočet jako přebytkový, tedy $P > V$ a nebo naopak $V > P$ schodkový, kde bude schodek hrazen z přebytku minulých let. Jako příjmy do rozpočtu plynou výnosy z daní, což dělá 60 %, dále dotace, příjmy z vlastní činnosti, výnosy z majetku. Výdaje obec uplatňuje na správu, dotace občanům, zajištění veřejného pořádku apod. Příjmy se dále dělí na daňové, nedaňové a dotace (transfery). Výdaje se dělí na běžné a kapitálové. Do běžných výdajů řadíme financování provozních záležitostí a do kapitálových investiční akce a potřeby. Tvoří 30 % celkových výdajů. (Černohorský, 2011)

3.2.1.3 Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu obce podle paragrafu 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tvoří zejména: příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, z výsledků vlastní činnosti, z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila, příjmy z vlastní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak, příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona, výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona, dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje, prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a správních trestů, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce, přijaté peněžité dary a příspěvky, jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce. (zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Můžeme definovat 4 skupiny příjmů:

- ✓ daňové
- ✓ nedaňové
- ✓ transfery a dotace
- ✓ úvěry a půjčky

První tři skupiny patří do nenávratných příjmů, tedy představují vztahy tvorby územního rozpočtu na principu nenávratnosti, neekvivalentnosti, nedobrovolnosti. Poslední patří do návratných příjmů, které má obec povinnost za určitých podmínek splatit. (Provazníková, 2009)

Příjmem rozpočtu mohou být místní poplatky, které vydalo zastupitelstvo Obecně závaznou vyhláškou podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Obec může zavést tyto místní poplatky:

- ✓ poplatek ze psů,
- ✓ poplatek z pobytu,
- ✓ poplatek za užívání veřejného prostranství,
- ✓ poplatek ze vstupného,
- ✓ poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,

- ✓ poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- ✓ poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Obec v obecně závazné vyhlášce upraví sazbu, lhůtu pro podání odhlášení a splatnost poplatku. Dále může upravit další osvobození od poplatku, úlevy, delší lhůty a podobně. Správcem poplatku je obecní úřad. Správa poplatku je výkonem přenesené působnosti. (zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích)

3.2.1.4 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu obce podle paragrafu 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tvoří zejména: závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony, výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj, výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem, závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. (zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Výdaje jsou do značné míry určovány příjmovou stránkou rozpočtů územních samospráv. Objem výdajů neustále roste. Územní celky jsou povinny ze zákona poskytnout řadu statků a služeb. Hrají zde také roli demografické faktory a problémy s přistěhováním/odstěhováním. Výdaje můžeme členit dle několika hledisek:

- ✓ ekonomického – běžné a kapitálové
- ✓ rozpočtové skladby – druhové, závazné a funkční
- ✓ infrastruktury – ekonomické a sociální
- ✓ funkcí veřejných financí – alokační, redistributivní, stabilizační
- ✓ rozpočtového plánování – plánované a neplánované (Provazníková, 2015)

3.2.1.5 Střednědobý výhled rozpočtu

Sestavuje se zpravidla minimálně na dva roky až na pět let. Sestavuje se ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, pohledávky, závazky. Zveřejňuje se návrh alespoň 15 dní před projednáním na zastupitelstvu a visí až do jeho schválení. Schválený střednědobý výhled rozpočtu se zveřejňuje do 30 dní od schválení, visí na elektronické úřední desce až do schválení nového, na fyzické úřední desce jsou údaje o zveřejnění na internetu a možnosti nahlédnutí do listinné podoby. Pokud tak obec neučiní, jedná se o přeštek. (Kukalová, Pfeiferová 2019)

3.2.1.6 Rozpočtový proces

Vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu. Lze shrnout do několika kroků:

- ✓ návrh rozpočtu
- ✓ projednání
- ✓ zveřejnění návrhu rozpočtu
- ✓ schválení a následné zveřejnění po schválení
- ✓ realizace (plnění), kontrola
- ✓ závěrečný účet – návrh, zveřejnění, schválení, zveřejnění
- ✓ následná kontrola

Návrh sestavuje účetní, rozpočtář, starosta, u větších obcí finanční odbor apod. Projednává rada, popř. starosta a finanční výbor, následně je zveřejněn minimálně 15 dní před projednáním na zastupitelstvu na úřední desce a visí tam až do jeho schválení. Na fyzické úřední desce může být užší rozsah na elektronické úplné znění návrhu rozpočtu. Občané mohou návrh připomínkovat po celou dobu až do jeho schválení zastupitelstvem. (Kukalová, Pfeiferová 2019)

3.2.2 Rozpočtové provizorium

Není – li rozpočet schválen před 1. lednem příslušného kalendářního roku, řídí se hospodaření obce schválenými pravidly rozpočtového provizoria, které stanoví zastupitelstvo obce. Při uplatnění opatření podle zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti nesmí měsíční výdaje územního samosprávného celku stanovené v pravidlech rozpočtového provizoria překročit jednu dvanáctinu výdajů rozpočtu schváleného

pro předchozí rozpočtový rok. Příjmy a výdaje se zapojují do rozpočtu ihned po jeho schválení. (Pavlík, 2014)

3.2.3 Závěrečný účet

Sestavuje ho finanční odbor a rada popř. v menších obcích účetní, schvaluje zastupitelstvo. Územní samosprávný celek či dobrovolný svazek obcí jsou povinny nechat si přezkoumat hospodaření za uplynulý kalendářní rok do 30. června a to buď krajským úřadem, nebo auditorem, objednání zajišťuje starosta. Zpráva z přezkoumání hospodaření je nedílnou součástí závěrečného účtu. Podle výsledku této zprávy schvaluje zastupitelstvo výrokem bez výhrad či s výhradami. Závěrečný účet obsahuje příjmy a výdaje v členění dle rozpočtové skladby. Zahrnuje hospodaření s majetkem příspěvkových organizací založených či zřízených obcí. Struktura závěrečného účtu vychází z porovnání schváleného rozpočtu a účetní skutečnosti, zjistíme tedy, zda hospodaření skončilo schodkem či přebytkem. Dále je zde povinné uvádět poskytnuté dotace, stavy na bankovních účtech. Vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Závěrečný účet musí být především přehledný a stručný. Závěrečnému účtu přechází jeho návrh, který visí 15 dní před schválením zastupitelstvem obce na úřední desce, dále po jeho schválení se zveřejňuje do 30 dnů na fyzické úřední desce ve zkrácené formě a na elektronické úřední desce v úplné verzi včetně celé zprávy z přezkoumání hospodaření obce. (Provazníková, 2015)

3.3 Přezkoumání hospodaření obce

Všechny obce jsou povinny nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok podle zákona o rozpočtových pravidlech. Přezkoumání hospodaření upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření, které tvoří součást závěrečného účtu. Vykonává se z hlediska dodržování povinností stanovených zvláštními předpisy, soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem, dodržování účelu poskytnutých dotací, věcné a formální správnosti dokladů. Obce jsou povinny požádat o přezkoumání hospodaření krajský úřad za uplynulý rok do 30. 6. kalendářního roku, za který má být přezkoumání provedeno. Pokud se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti, oznámí krajskému úřadu tuto skutečnost taktéž do 30. 6.

Na základě žádostí sestavuje krajský úřad plán přezkoumání, který do 21. 7. předává Ministerstvu financí. Kontroloři, ale i územně samosprávné celky mají podle tohoto zákona svá práva, ale i povinnosti. Na závěr přezkoumání vydává kontrolor zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření na základě jednorázového přezkoumání nebo zápisů z dílčích přezkoumání. Zpráva obsahuje povinné náležitosti včetně vyjádření o závěru přezkoumání. Dílčí přezkoumání hospodaření obcí se provádí u obcí s počtem obyvatel nad 800. Pokud byly ve zprávě uvedeny chyby a nedostatky, je územně samosprávný celek povinen přijmout opatření k nápravě chyb a podat o tom písemnou informaci krajskému úřadu do 15 dnů po projednání této zprávy spolu se závěrečným účtem v orgánech územního samosprávného celku. Za včasné objednání přezkoumání hospodaření je zodpovědný starosta. (Peterová, 2014)

4 Charakteristika vybraných obcí

4.1 Obec Výrov

Obec Výrov se nachází přibližně 30 km na sever od Plzně a 2,5 km jihozápadně od Kralovic a skládá se ze dvou částí. Druhá část obce se nazývá Hadačka. (Bukačová, 2001) V obci Výrov žije 449 obyvatel z toho 236 mužů a 213 žen. Průměrný věk je 43,5 let z toho muži 40,9 a ženy 46,4. (csu.cz, 2020) Nachází se v nadmořské výšce okolo 460 – 480 m. n. m., obec leží na březích Bučeckého potoka. Obec leží na hlavní silnici I/27, která spojuje Plzeň a Most. Výrov disponuje s 951 ha půdy. Území, které zabírá Výrov je přibližně 951,28 ha. Přímo u hlavní silnice se nachází památka zájezdní hostinec Na Dyškance, který byl postaven roku 1756, naproti přes silnici byl postaven Pomník obětem I. a II. světové války. V části obce Výrov stojí kaple sv. Vojtěcha z roku 1901 vystavěná v pseudobarokním stylu za pomoci občanů a rodáků obce a následně opravena roku 2001. (vyrov.cz, 2020)

4.1.1 Historie obce

Výrov byl založen na počátku 14. století na pozemcích grangie plaského kláštera na místě zrušené vsi či dvora Dolní Sechutice. Roku 1307 je poprvé připomínán, když klášter vykázal kralovickému faráři vůz sena ročně ze sechutického dvora jako náhradu za louku pod Výrovem. Na počátku husitských válek v roce 1420 získali Výrov spolu s dalšími vesnicemi a městečkem Kralovicemi od krále Zikmunda katoličtí páni bratři Hanuš a Bedřich z Kolovrat na Libštejně a Krašově.

V roce 1460 získal Sechutice s poli a lesy do zástavy Slavibor Pracek ze Svinné. Ten v roce 1498 uzavřel smlouvu s Albrecht z Kolovrat na Libštejně, podle které Albrecht získal pro stavbu rybníka louku pod Výrovem patřící k sechutickému dvoru. Albrecht měl za louku ročně platit Prackovi, po jeho smrti pak klášteru. Klášter měl také rybník získat, vyplatil-li by ves Výrov. Slavibor Pracek zemřel roku 1510, pusté Sechutice se vrátily do majetku kláštera a ten pozemky pronajímal chalupníkům z Výrova.

V roce 1539 získal Florián Gryspek Kaceřov a okolní vesnicemi a požádal krále Ferdinanda I. o připsání pustých sechutických pozemků. Král bez jednání s klášterem žádosti vyhověl a Gryspek kromě sechutických pozemků zabavil i louky pod Výrovem, zvané Prackovské. Tehdejší plaský opat Bohuslav se o změně nedozvěděl a marně se dožadoval 50

kop od výrovských a jejich pána Gryspeka, až si roku 1554 stěžoval u krále, ale neúspěšně. (Vorel, 1992)

Za třicetileté války byl Výrov z velké části vypálen a po loupežných nájezdech Švédů v roce 1639, později Uhrů a Chorvatů, zůstaly v obci v roce 1651 osídleny jen 4 statky a žilo zde 21 obyvatel. Roku 1652 byly pak osazeny domy 3 a v roce 1684 už jen jeden. V roce 1713 postavil v obci Vavřinec Bruha kovářnu, kterou po jeho smrti převzal syn Arnold. Roku 1869 byla ve Výrově zřízena škola. Mešní kaple sv. Vojtěcha byla zde postavena roku 1901 za přispění a pomoci všech rodáků a příslušníků obce. V roce 1908 vznikla v obci Agrární organizace, jejímž účelem bylo pojištění hovězího dobytka, společný nákup uhlí, vápna, strojených hnojiv a jiné. Dne 1. srpna 1911 postihl Výrov veliký požár, který zničil více než 3 obce. Uhořel i dobytek, zásoby píce a slámy, ječmen, hrách a mnoho cenných věcí. Na obnovu získala obec státní podporu a za pomoci a darů nepostižených občanů, okresních orgánů, obcí z celého Plzeňska, sbírek z hostinců a další podpory, byla ves postupně obnovena. (vyrov.cz, 2020)

4.1.2 Organizační struktura obce Výrov

Obecní úřad Výrov je situován na území obce v jedné z částí, Hadačce. Pověřený obecní úřad a rozšířenou působnost vykonává Městský úřad Kralovice.

Úřad nedisponuje žádnými zaměstnanci. Ekonomické práce vykonává externí účetní, dle pokynů starosty a zastupitelstva. Úklidové a jiné práce v obci vykonávají pracovníci na dohody.

Zastupitelstvo obce je devítičlenné v čele se starostou a místostarostou. Funkci starosty vykonává pan Bc. Vlastimil Pech jako jediný uvolněný člen zastupitelstva. Výkonnými orgány zastupitelstva jsou finanční a kontrolní výbor. Dále zde působí výbor pro obecní záležitosti. Výbory a komise jsou vždy tříčlenné.

4.2 Město Kralovice

Kralovice jsou městem v severní části okresu Plzeň – sever. Kralovice jsou přirozeným centrem Plzeňského kraje, které leží na křižovatce historických cest. (Bukačová, Fák, 2009)

K 1. 1. 2019 zde žilo přibližně 3504 obyvatel z toho 1711 mužů v průměrném věku 41,4 a 1793 žen v průměrném věku 43,5. (csu.cz)

Katastrální území měří 3979 ha. Město je součástí mikroregionu Kralovicko. Město užívá samostatný znak, který původně byl půlený s postavou sv. Doroty oděné v bílé říze a červeném plášti, na hlavě korunu, v ruce košík s růžemi a v druhé nahé dítě s růží v ruce stojící na českém jednoocasém lvu. Krokvicovité pruhy přidal až Florián Gryspek v roce 1547.

Obrázek 1 Znak města Kralovice

Zdroj: internetové stránky města Kralovice

4.2.1 Historie města

Okolí Kralovice bylo osídleno už v pravěku. Samotné Kralovice jsou zmiňovány už ve 12. století v donační listině, kdy připadly cisterciáckému klášteru v Plasích. Roku 1183 kníže Bedřich věnoval klášteru trhovou ves s tvrzí ležící na křižovatce obchodních cest mezi Žatcem, Prahou, Plzní a Chebem. Poddanským městečkem se staly Kralovice v roce 1289. Křižovatka obchodních cest ve středu městečka vznikla v náměstí. Město na konci 13. století získalo řadu obchodních a právních výsad.

Velkou ranou pro Kralovice byly husitské války, kdy bylo město silně poškozeno. Král Zikmund je zastavil s okolními vesnicemi bratrům Bedřichu a Hanuši z Kolovrat. Ti později rozdělili městečko na dvě části – jedna patřila ke krašovskému panství, druhá k hradu Libštejn na druhém břehu Berounky. Hanušovu polovinu se plaskému klášteru podařilo získat roku 1480 od jeho syna Hanuše II. z Kolovrat za 1600 kop. Libštejnskou polovinu získal klášter roku 1513, ale po pěti letech přešla polovina města ke kaceřovskému panství. (Pelant, 2009)

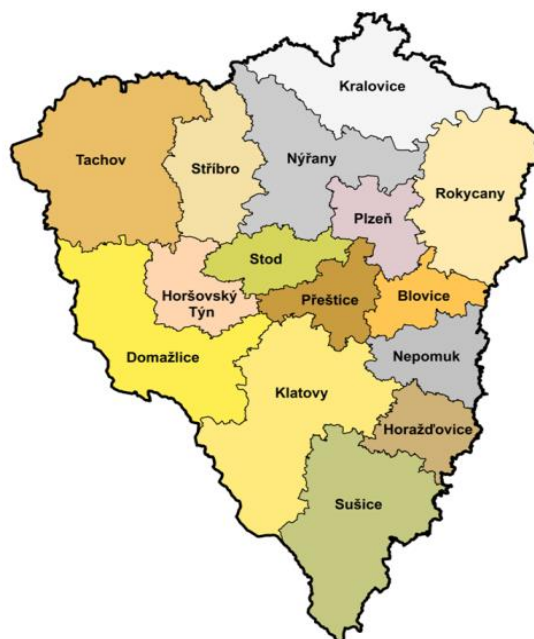
Na počátku 16. století získal rozdělené město a opět ho spojil Florián Gryspek, jehož zásluhou získalo město mnoho výsad. Jednou z mnoha bylo udělení vysazení na město a udělení městského znaku Ferdinandem I. Habsburským v roce 1547. Kralovice se vrátily do majetku plaského kláštera po bitvě na Bílé hoře, kdy bylo panství Gryspeků zkonfiskováno a byla zničena polovina domů. V roce 1826 panství koupil kníže Metternich. V polovině 19. století stálo v Kralovicích 285 domů a měly zhruba 1800 obyvatel. Za krátkou dobu stihl město velký požár, který spálil téměř všechny domy. Na konci 19. století město opět rychle vzrostlo a mělo 335 domů s necelými 2 000 obyvateli. Hlavně byli zaměstnání v zemědělství nebo se živili drobným řemeslnictvím. V Kralovicích byly známé dobytčí trhy a chovalo se Kralovické prase. Po zrušení patrimoniální správy se Kralovice staly sídlem okresních úřadů. V roce 1910 byla otevřena Městská knihovna, dnes je nejstarší kulturní institucí města. Ve druhé polovině minulého století se město rozšiřovalo o soukromé i státní budovy, především zemědělského družstva a drobných podniků. (Bukačová, 1983)

Na úpatí Červené hory nedaleko Kralovic bylo roku 1895 objeveno pohřebiště z doby halštatské a laténské s třiceti hroby. Mohyly byly prozkoumány a byly zde objeveny nádoby, nože, meče, spony, korálky a další předměty. Další pohřebiště bylo objeveno roku 1972. Jméno Kralovice lze považovat za ves lidí králových na pozemcích českého panovníka Vladislava II.

4.2.2 Správní obvod/osadní výbory

Město Kralovice je obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností. Ke Kralovicím patří ještě další čtyři přilehlé obce, a to Bukovina, Hradecko, Řemešín a Trojany. V každé z těchto obcí působí osadní výbor. (kralovice.cz, 2020)

Obrázek 2 Správní obvod Kralovice

Zdroj: csu.cz

Správní obvod Kralovice leží v severní části Plzeňského kraje a hraničí se třemi kraji. Na severozápadě s Karlovarským, na severu s Ústeckým a na severovýchodě se Středočeským krajem. Jižní část přiléhá k dvěma správním obvodům Plzeňského kraje (Nýřanům a Rokycanům). Správní obvod zahrnuje 44 obcí, z nichž pět (Kaznějov, Kožlany, Kralovice, Manětín a Plasy) má statut města. Území představuje 65 924 ha, tj. 8,6 % z rozlohy celého kraje. Z toho zemědělská půda 47,0 % a lesní pozemky 45,1 %. Správní obvod Kralovice je podle rozlohy pátým největším správním obvodem Plzeňského kraje. Z údajů k 31. 12. 2017 žilo na území správního obvodu Kralovice 22 253 obyvatel, tj. 3,8 % z celkového počtu obyvatel Plzeňského kraje. Hustota obyvatelstva činila 33,8 obyvatel na 1 km² a byla druhá nejnižší v kraji. V roce 2017 převažovali zemřelý v počtu 234 nad živě narozenými 191 dětmi. Kralovice zaznamenali více přistěhovalých 440 osob než vystěhovalých 418 osob. Index stáří ukazuje, že populace správního obvodu rychle stárne. V evidenci úřadu práce bylo ke konci roku 323 pracovních míst. (csu.cz, 2020)

4.2.3 Struktura správního obvodu a města

Ve správním obvodu Kralovice působí k 31. 12. 2017 celkem 5 430 ekonomických subjektů, z nichž 83,5 % tvořily fyzické osoby. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří firma BEST, a.s., která vyrábí a prodává betonové stavební prvky pro venkovní a zahradní

architekturu, COOP družstvo Plasy zabývající se maloobchodní činností se smíšeným zbožím, SBS - NEPRON, s.r.o. vyrábějící elektronické moduly pro zdravotnický, automobilový a průmyslový trh, japonská firma Amagasaki Pipe Czech s.r.o., která se zabývá výrobou měděných trubek pro chladicí systémy a klimatizaci. Přímou ve městě Kralovice působí a má sídlo společnost HANSA ČESKO s.r.o. s výrobou kuchyňských armatur, sprchových systémů a příslušenství k armaturám. Dále zemědělský podnik D-K zemědělská a.s. a Kralovická zemědělská a.s. V roce 2017 bylo ve správním obvodu Kralovice dokončeno 33 bytů, z toho 26 v rodinných domech. Průměrná obytná plocha jednoho dokončeného bytu činila 92,1 m². Na území správního obvodu bylo k 31. 12. 2017 k dispozici 27 hromadných ubytovacích zařízení s kapacitou 2 743 lůžek. (csu.cz, 2020)

4.2.4 Orgány města

Město Kralovice je zastupováno statutárním orgánem, kterým je starosta města Ing. Karel Popel. Starostu zastupuje místostarosta Ing. Lukáš Janko a jako tajemník úřadu byl jmenován Mgr. Pavel Vrána. Hlavním výkonným orgánem města je zastupitelstvo, které má 15 členů. Takto zvolené zastupitelstvo má mandát od voleb, které se konaly na podzim roku 2018 na čtyřleté období, tedy do roku 2022. Zastupitelstvu jsou odpovědné dva výbory a to kontrolní se 3 členy a finanční s 5 členy. Předsedou výboru musí být vždy zastupitel. Dalším orgánem je zde rada města, která má 5 členů. Starostu, místostarostu a další 3 zastupitele.

Městský úřad se skládá z několika odborů: ekonomický, výstavby, sociálních věcí a zdravotnictví, dopravy, organizační a správní, školství a obecní živnostenský úřad, regionálního rozvoje a územního plánu, životního prostředí. (kralovice.cz, 2020)

4.2.5 Příspěvkové organizace a organizační složky města

Město Kralovice je zřizovatelem těchto příspěvkových organizací: Základní škola, Základní škola praktická, Mateřská škola, Základní umělecká škola, Městské kulturní středisko, Městská bytová správa a Dům dětí a mládeže. Příspěvkovým organizacím byl v roce 2018 poskytnut neinvestiční příspěvek na provoz v celkové částce 11.161 tis. Kč. (závěrečný účet města Kralovice, 2019)

Organizačními složkami město zřídilo Městskou knihovnu, Technické služby a Turistické a informační středisko. (kralovice.cz, 2020)

4.2.6 Památky města Kralovice

4.2.6.1 Kostel svatého Petra a Pavla

Kostel svatého Petra a Pavla je původně gotický, Gryspekami renesančně přestavěný jednolodní farní kostel. Gryspek také nechal zřídit rodinnou hrobku, kterou připojil ke kostelu, kde spočinul se svou chotí a dalšími členy rodu Gryspeků. Na požádání obsluhy lze kryptu navštívit. V kostele se nacházejí funkční varhany ze 17. století. Rozměrná stavba kostela má jednu obdélnou loď a užší, trojboce uzavřený presbytář s opěrnými pilíři. Presbytář, zdivo severní strany lodi a dolních dvou pater hranolové věže jsou gotické, zbylé části jsou renesanční. Přízemí obíhají slepé arkády s lomenými okny. Fasády byly pokryty sgrafity, kromě hlavního a bočního průčelí, která byla obnovena v roce 1894 na presbytáři a jižní kapli. Na jižním průčelí se nacházejí sluneční hodiny. Západní portál je zaklenul polokruhem s toskánskými sloupy s trojúhelníkovým tympanonem. Věž vklíněná do severovýchodního rohu lodi nese cibulovou baň, nad presbytářem je sanktusník.

Obrázek 3 Kostel svatého Petra a Pavla Kralovicích

Zdroj: pamatkopin.cz

4.2.6.2 Fara

Budova barokní fary čp. 158 se nachází přímo vedle kostela sv. Petra a Pavla. Postavena byla v roce 1703 za opata Evžena Tyttla. Sklepy fary jsou vytesány do skály,

přízemní prostory jsou sklenuté, v patře jsou barokní malby, střecha valbová. Před farou barokní vjezd datovaný do roku 1763.

4.2.6.3 Poplužní dvůr a zámek

Poplužní dvůr se nacházel v severní části města. V 1. polovině 15. století byl zřídka používán Bedřichem a Hanušem z Kolovrat. Po návratu dvora do majetku plaského kláštera byl dvůr využíván věřiteli kláštera. Když Kralovice získal Florián Gryspek, přenechal dvůr Jiřímu Velvarskému ze Saxendorfu, svému úředníku na Kaceřově. V poslední čtvrtině 16. století nechal F. Gryspek postavit ve dvoře patrový renesanční zámeček s nárožní věží. Po konfiskaci majetku Gryspeků připadly Kralovice zpět plaskému klášteru. Po zrušení kláštera připadl dvůr náboženskému fondu, který kralovický dvůr rozprodal v roce 1798. Zámek sloužil jako hostinec. Velký požár Kralovic v roce 1845 zámek značně poškodil. Věž zcela zanikla, budova byla snížena o patro a přízemí dostalo novou podobu. Ve své poslední podobě sloužila jako hostinec čp. 74. Budova zámku byla stržena v roce 1983 a na jejím místě byl postaven obchodní dům.

4.2.6.4 Hřbitovní kaple svatého Jana Křtitele

Roku 1836–1838 nechal Antonín Bäuml postavit kapli sv. Jana Křtitele k uctění památky své manželky. Stavební náklady činily podle dochovaných informací 764 zlatých. Nikde není psáno, kdy byla kaple dokončena nebo vysvěcena. Ostatky manželky Terezie Baumlové byly uloženy do základů kaple. Roku 1867 darovala Občanská záložna v Kralovicích kapli dva zvonky ulité plzeňským zvonařem K. Pernerem. (czechindex.cz, 2020)

5 Analytická část

V této části jsou zanalyzovány údaje z výkazů obce a města za 4 po sobě jdoucí roky, tedy období let 2015 – 2018. Postupně je analyzována příjmová a výdajová stránka rozpočtů obou municipalit ve sledovaných letech. Při analýzách byly použity výkazy obcí a částky jsou uváděny po konsolidaci. Zde je vidět zásadní rozdíl mezi městem a obcí, což je zpracováno do tabulek a grafů.

5.1 Výsledky hospodaření vybraného města a obce v letech 2015 - 2018

Výsledky hospodaření ukazují a jsou zde znázorněny jak město či obec hospodaří dle svého schváleného rozpočtu, který dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, schvalován na konci předešlého roku na následující rozpočtové období. Pro porovnání jsou níže uvedeny tabulky se saldem rozpočtu u obou municipalit. Na zhodnocení výsledku hospodaření byly použity v tabulce 2 a 3 Výkazy Fin 2-12 M obou municipalit v jednotlivých letech. Saldo rozpočtu nám ukazuje, zda se územní samosprávný celek dostal do schodku či přebytku. V případě první možnosti, tedy že se dostal do schodku, tzn., výdaje převyšují příjmy, tehdy zapojí obec financování, tedy kryje schodek přebytky z minulých let. V případě, že je zůstatkem přebytek, tzn., příjmy jsou vyšší než výdaje, použije územní samosprávný celek tento přebytek na splácení závazků, půjčky či investice.

Tabulka 2 Celkové příjmy a celkové výdaje obce Výrov v letech 2015 - 2018 (Kč)

2018	Celkové příjmy	8 098 905,64
	Celkové výdaje	7 821 264,09
		277 641,55
2017	Celkové příjmy	6 683 477,06
	Celkové výdaje	4 718 887,32
		1 964 589,74
2016	Celkové příjmy	6 428 593,95
	Celkové výdaje	4 530 004,24
		1 898 589,71
2015	Celkové příjmy	5 942 354,77
	Celkové výdaje	4 387 824,34
		1 554 530,43

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov

Od roku 2015 vykazovala obec Výrov přebytek. V jednotlivých letech 2016, 2017 vykazuje vzrůstající tendenci až do roku 2018, kde vidíme obrovský propad o 86 % oproti minulému roku. V tomto roce měla obec vysoké kapitálové výdaje, kde se stavěla celou obcí silnice a okolní chodníky. Nejvyšší přebytek měla obec v roce 2017, kde dosáhla částky 1 964 589,74 Kč.

Tabulka 3 Celkové příjmy a celkové výdaje obce Kralovice v letech 2015 - 2018 (Kč)

2018	Celkové příjmy	135 653 208,78
	Celkové výdaje	120 501 716,85
		15 151 491,93
2017	Celkové příjmy	129 269 711,03
	Celkové výdaje	127 837 868,72
		1 431 842,31
2016	Celkové příjmy	117 091 872,04
	Celkové výdaje	107 770 193,19
		9 321 678,85
2015	Celkové příjmy	145 117 095,12
	Celkové výdaje	144 318 674,12
		798 421,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

Saldo ve městě Kralovice dosahuje po celé sledované období kladný zůstatek. Kolísá podíl kapitálových výdajů, a proto dosahuje saldo v jednotlivých letech nárůst a pokles. Dokonce v roce 2018, kde bylo zapojeno málo kapitálových výdajů, saldo stoupl o 13 719 649, 62 Kč na rozdíl od minulého roku. Přebytky mohly být použity na splácení úvěrů.

5.2 Analýza příjmové stránky rozpočtů

5.2.1 Celkové příjmy

Příjmy jsou posuzovány v jednotlivých sledovaných letech. Data jsou získaná z výkazů Fin 2 - 12 M, který sleduje rozpočtované nakládání s penězi. Příjmy jsou děleny dle rozpočtové skladby na třídy a to daňové, nedaňové, kapitálové, přijaté transfery.

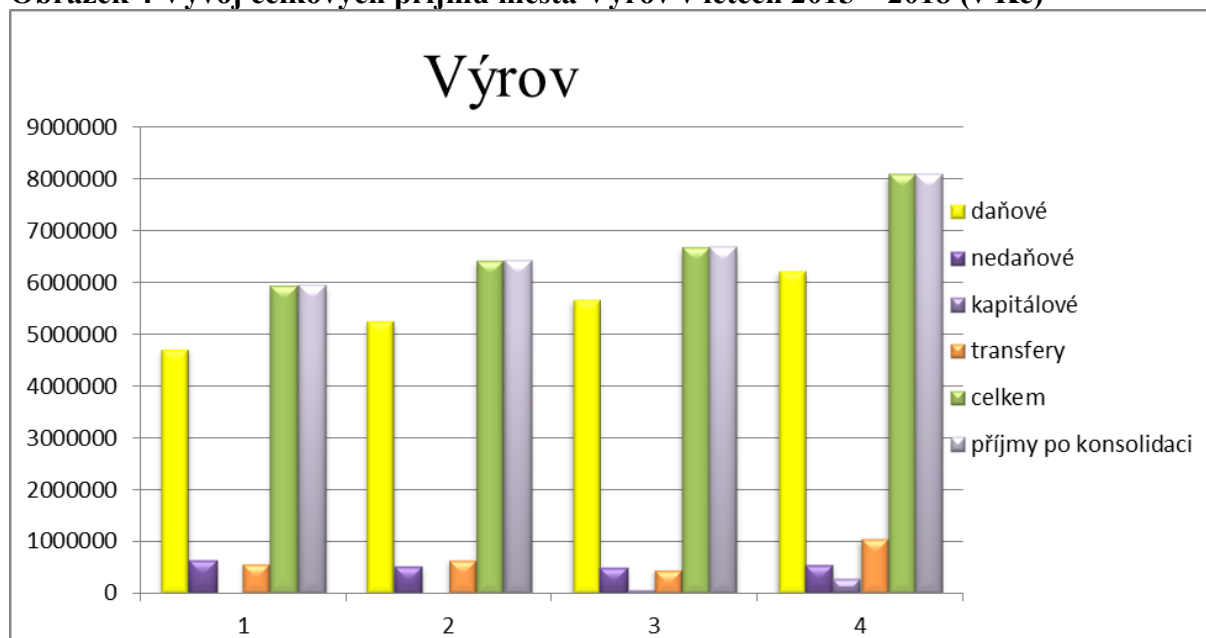
Tabulka 4 Struktura celkových příjmů obce Výrov (v Kč)

Výrov	Rok			
	2015	2016	2017	2018
Třída příjmu				
daňové	4 719 474,11	5 264 744,8	5 660 191,02	6 211 934,02
nedaňové	633 245,66	514 049,15	499 704,04	551 876,87
kapitálové			67 875,00	276 364,75
transfery	589 635,00	649 800,00	455 707,00	1 058 730,00
celkem	5 942 354,77	6 428 593,95	6 683 477,06	8 098 905,64
příjmy po konsolidaci	5 942 354,77	6 428 593,95	6 683 477,06	8 098 905,64

Zdroj: vlastní zpracování, výkaz Fin 2-12 M obce Výrov

Největší zastoupení a tedy největší podíl na příjmech plyne z daňových příjmů. Transfery a nedaňové příjmy jsou v celku vyrovnány, až na rok 2018, kde transfery zvýšily svůj podíl téměř jednou tolik. Obec Výrov nemá v prvních dvou letech žádné kapitálové příjmy, až v roce 2017, kdy prodala pozemky a v roce 2018 prodala pozemky a akcie.

Obrázek 4 Vývoj celkových příjmů města Výrov v letech 2015 – 2018 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2 – 12 M obec Výrov

Pro přehlednější znázornění je uveden obrázek č. 4, který znázorňuje vzrůstající tendenci daňových příjmů a kopírují tak hospodářský růst a platnou legislativu, která obcím přiznává vyšší participaci na daňovém výnosu státního rozpočtu. Nedaňové příjmy lze

charakterizovat jako konstantní, nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2015. Kapitálové příjmy byly nejvyšší v roce 2018.

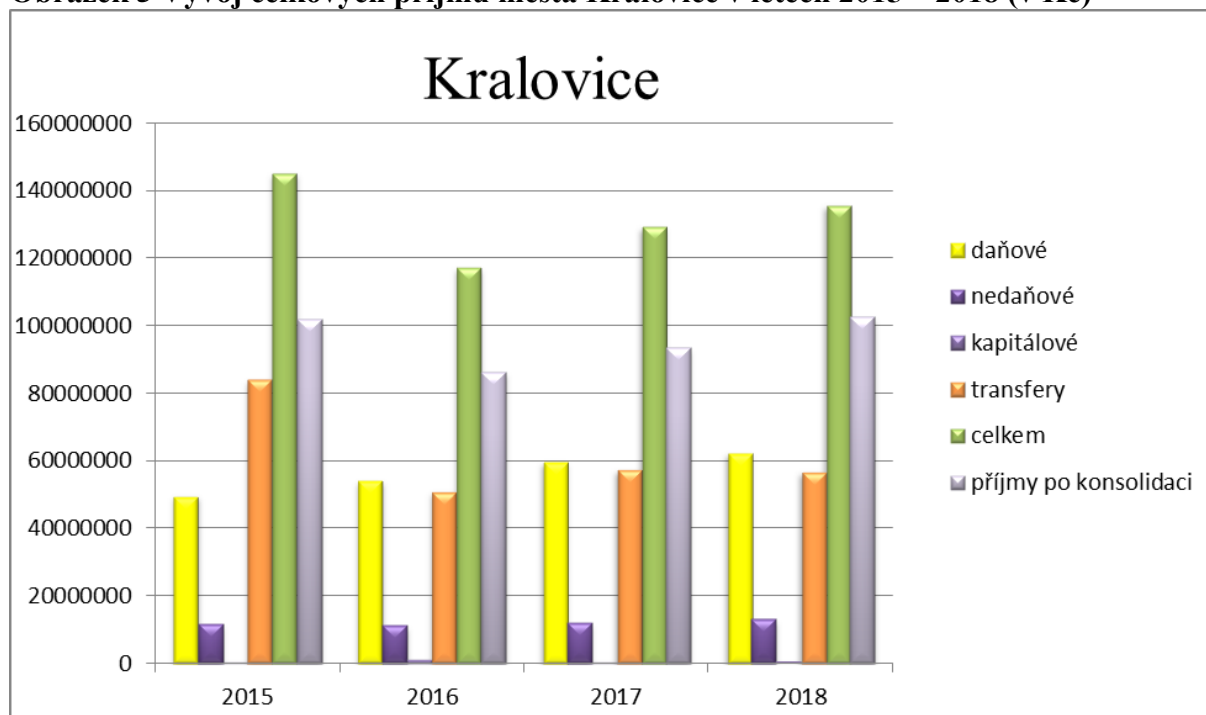
Tabulka 5 Struktura celkových příjmů města Kralovice (v Kč)

Kralovice	Rok			
Třída příjmů	2015	2016	2017	2018
daňové	49 521 365,57	54 029 373,78	59 596 428,37	62 246 682,18
nedaňové	11 629 647,15	11 156 002,38	11 925 529,75	13 062 694,52
kapitálové	97 000,00	1 079 121,00	414 798,00	549 155,72
transfery	83 869 082,4	50 827 374,88	57 332 954,91	56 794 676,36
celkem	145 117 095,12	117 091 872,04	129 269 711,03	135 653 208,78
příjmy po konsolidaci	101 881 963,5	86 248 626,04	93 320 575,17	102 467 777,8

Zdroj: vlastní zpracování, výkaz Fin 2-12 M města Kralovice

U města Kralovice má největší zastoupení taktéž třída daňových příjmů, výrazně ji, ale dotahují přijaté transfery, které dosahují téměř přibližné částky. Dokonce v roce 2015 mají transfery největší podíl na příjmech, když přesáhly 69,36 % daňových příjmů.

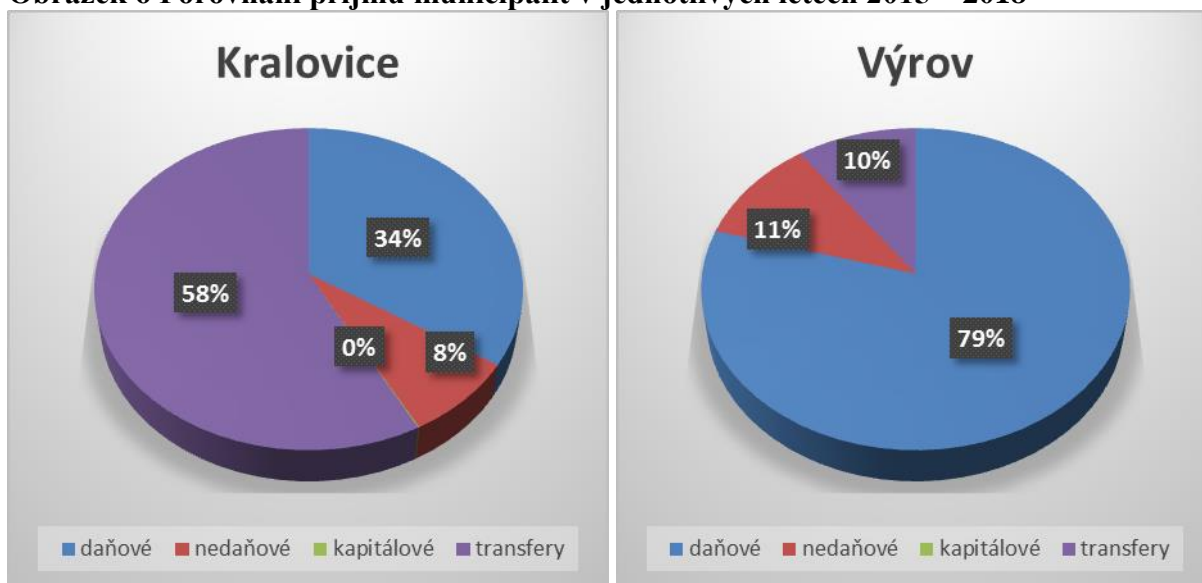
Obrázek 5 Vývoj celkových příjmů města Kralovice v letech 2015 – 2018 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2 – 12 M města Kralovice

Z obrázku č. 5 je zřejmé, že nejdůležitějším zdrojem příjmů jsou přijaté transfery. Druhým nejdůležitějším zdrojem příjmů města Kralovice jsou daňové příjmy. Daňové příjmy byly každý sledovaný rok nejvyšší, vyjma roku 2015, kdy daňové příjmy nepřevýšily hodnotu příjmů z přijatých dotací. Třetím nejvyšším příjmem rozpočtu města Kralovice jsou nedaňové příjmy. Téměř zanedbatelný podíl zauímají příjmy kapitálové.

Obrázek 6 Porovnání příjmů municipalit v jednotlivých letech 2015 – 2018

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 Město Kralovice, obec Výrov

Pro přehlednější ukázkou struktury příjmů jsou uvedeny v obrázku č. 6 procentní podíly jednotlivých příjmů. Z obrázku je jasně vidět, že u města Kralovice jsou největším podílem, tedy 58 % příjmů za sledované období získané dotace, naopak u obce Výrov jsou největším zdrojem příjmů se 79 % daňové příjmy, na kterých je obec závislá.

5.2.2 Daňové příjmy

Za sledované období můžeme vidět, že daňové příjmy tvoří největší podíl na celkových příjmech v obci Výrov, která je na nich závislá. U města Kralovice je to pouze 34 % příjmů, které tvoří daňové příjmy. Skládají se z přijatých daní, jako je daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty, daň z hazardních her, daň z nemovitých věcí. Daně se rozdělují dle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní a dále podílem z celkového hrubého celostátního výnosu podle obrázku č. 7. Daňové příjmy zahrnují místní poplatky, jako jsou poplatky ze psů, ze vstupného, za shromažďování odpadu, z ubytovacích kapacit atd., které si stanovuje každá obec Obecně závaznou vyhláškou, kterou vydává a schvaluje zastupitelstvo. Musí však při stanovování místních poplatků dodržovat zákon

č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Součástí daňových příjmů jsou i správní poplatky, dle zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích. Dalším příjmem zařazeným do této třídy mohou být poplatky za odnětí půdy, za různé služby. V případě města Kralovice to jsou příjmy za zkoušky odborné způsobilosti. Strukturu daňových příjmů můžeme vidět v tabulce č. 6 a 7.

Tabulka 6 Struktura daňových příjmů obce Výrov (v Kč)

Výrov	Rok				%
	2015	2016	2017	2018	
Druh příjmu					
DPFO	1 091 771,96	1 225 824,87	1 336 533,34	1 507 275,59	23,62
DPPO	1 040 504,83	1 163 650,32	1 217 922,8	1 160 719,41	20,97
DPH	1 982 001,77	2 140 570,41	2 426 520,76	2 852 817,66	43,02
Daň z hazardních her	15 101,49	22 112,84	30 055,21	33 250,56	0,46
Daň z nemovitých věcí	576 834,06	701 426,36	638 428,91	650 000,80	11,74
Místní poplatky	12 910	10 910	10 280	7 720,00	0,19
Správní poplatky	350	250	450	150,00	0,01
Celkem	4 719 474,11	5 264 744,8	5 660 191,02	6 211 934,02	100,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M, obec Výrov

Ve struktuře příjmů obce Výrov v tabulce č. 6 je patrné, že největším daňovým příjmem a do rozpočtu největší měrou přispívá daň z přidané hodnoty, celkově 43,02 %. Dalšími výraznými příjmy jsou daně z příjmů fyzických osob a právnických osob, obě přes 20 %. Nezanedbatelných je přes 11 % z daně z nemovitých věcí, která plyne celá obci. Posledními zdroji příjmů, které tvoří ani procento jsou daň za hazardních her, místní poplatky a správní poplatky. Ve sledovaném období 2015 – 2018 mají daňové příjmy rostoucí charakter. V tabulce č. 7 je uvedena struktura daňových příjmů města Kralovice

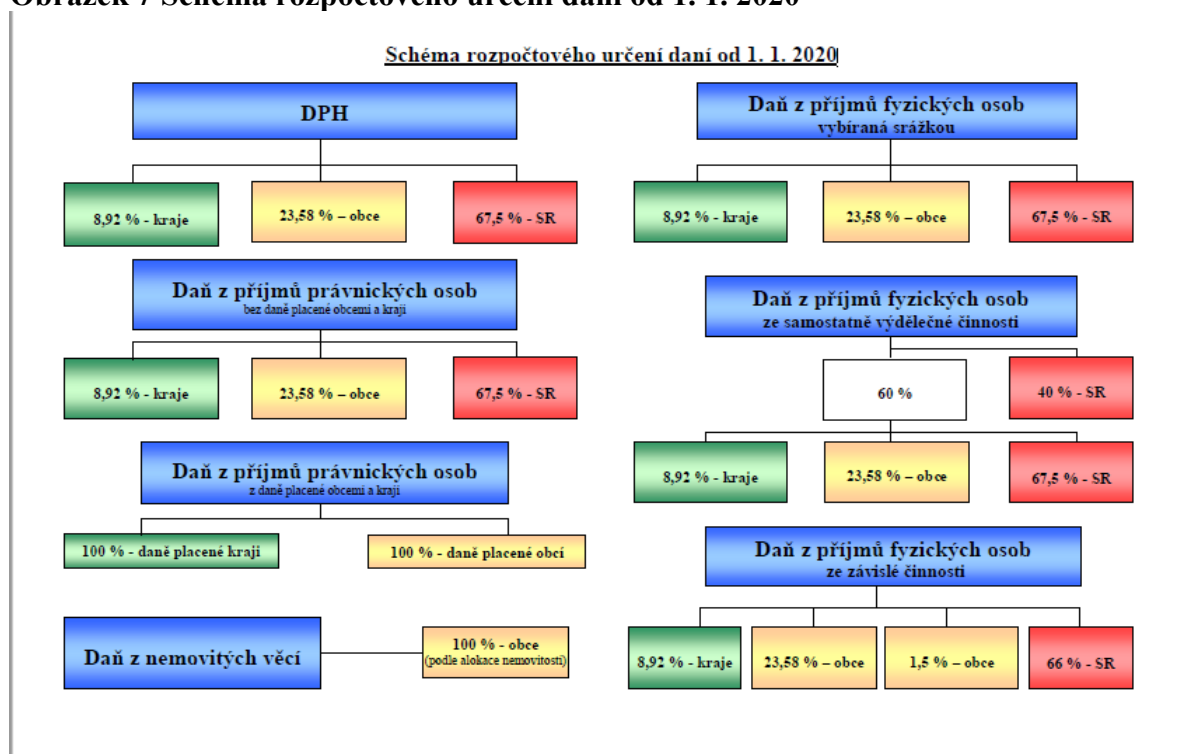
Tabulka 7 Struktura daňových příjmů města Kralovice (v Kč)

Kralovice	Rok				%
	2015	2016	2017	2018	
Druh příjmu					
DPFO	10 185 887,34	11 692 268,66	12 400 040,19	14 222 086,69	21,24
DPPO	10 949 540,22	12 134 041,19	12 464 367,19	12 135 796,18	20,88
DPH	17 483 461,53	18 527 101,56	20 911 115,11	25 026 069,98	35,88
Daň z hazardních her	1 737 865,82	2 062 409,43	3 960 147,4	3 562 030,72	4,96
Daň z nemovitých věcí	2 935 965,66	3 333 008,76	3 176 192,74	3 503 595,60	5,67
Místní poplatky	2 053 381,00	2 053 587,18	2 061 290,9	1 987 685,41	3,57
Správní poplatky	3 795 288,00	3 773 902,00	4 100 620,84	4 369 662,00	7,02
Odvody za odnětí půdy	576,00	555,00	554,00	555,60	0,00
Ostatní služby	379 400,00	452 500,00	522 100,00	439 200,00	0,79
Celkem	49 521 365,57	54 029 373,78	59 596 428,37	65 246 682,18	100,00

Zdroj: vlastní zpracování, výkaz Fin 2 - 12 M města Kralovice

Ve struktuře příjmů města Kralovice v tabulce č. 7 můžeme vidět, že největším daňovým příjmem do rozpočtu je stejně jako u Výrova daň z přidané hodnoty, celkově 35,88 %. Dalšími výraznými příjmy jsou daně z příjmů fyzických osob a právnických osob, obě přes 20 %. Ostatní příjmy jsou ve vyrovnaném rozložení, ač malým poměrem, přesto jsou neméně důležité. Správní poplatky přispívají do daňových příjmů 7 %, daň z nemovitých věcí téměř 5 %, místní poplatky 3,57 % a ostatní, to jsou odvody za odnětí půdy a ostatní služby pod procento dalším příjmem.

Obrázek 7 Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2020

Zdroj: finanční správa.cz

5.2.3 Nedaňové příjmy

Dle vyhlášky o rozpočtové skladbě č. 323/2002 Sb. řadíme nedaňové příjmy do druhé třídy. Rozdělení nedaňových příjmů může být seřazeno podle seskupení položek. V tabulce č. 8 jsou nedaňové příjmy rozděleny podle seskupení položek takto: 21 – příjmy z vlastní činnosti a odvody příspěvkovým organizacím s přímým vztahem, 22 – přijaté sankční platby, 23 – příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, 24 – přijaté splátky půjčených prostředků. V rozpočtu města Kralovice jsou nedaňové příjmy po transferech a příjmech daňových třetím nejvýznamnějším druhem příjmů. Na celkových příjmech města ve sledovaných letech se podílí 8 % podílem. V rozpočtu obce Výrov jsou nedaňové příjmy druhým nejvyšším druhem příjmů po daňových příjmech. Podíl nedaňových příjmů na celkovém rozpočtu města Kralovice ve sledovaných letech činí pouhých 11 %.

Tabulka 8 Nedaňové příjmy města Kralovice (v Kč)

Kralovice	Seskupení položek	Název	Rok			
			2015	2016	2017	2018
21	příjmy z vl. činn. a odvody PO s přímým vztahem		10 605 515	10 068 782	10 676 490	10 766 871
22	přijaté sankční platby		828 683	807 498	832 366	1 725 904
23	příjmy z prodeje nekap. majetku a ost. nedaň. příjmy		195 449	279 722	416 674	369 920
24	přijaté splátky půjčených prostředků		0	0	0	200 000
celkem			11 629 647	11 156 002	11 925 530	13 062 695,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

Ve městě Kralovice jsou nedaňové příjmy až na 3. místě s 8 % ze všech nedaňových příjmů. Daleko za daňovými příjmy a transfery. Můžeme říci, že tendence nedaňových příjmů má vzrůstající tendenci, kromě mírného poklesu v roce 2016, stále rostou. Od roku 2015 mírně stoupají, největší nárůst můžeme zaznamenat v roce 2018, kdy vzrostly o 9,53 % z roku 2017. V tomto roce byl dvojnásobný nárůst přijatých sankčních plateb.

Obrázek 8 Největší podíl nedaňových příjmů Kralovice

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2 – 12 M města Kralovice

Největším podílem z nedaňových příjmů má seskupení položek 21 – příjmy z vlastní činnosti a odvody příspěvkovým organizacím s přímým vztahem, které mají vzrůstající charakter, až na menší výkyv v roce 2016. Stejně tak mají vzrůstající charakter s výkyvem v roce 2016 seskupení položek 22 – přijaté sankční platby a 23 – příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy. Ty mají naopak mírný pokles v roce 2018 proti minulému roku. Seskupení položek 24 – přijaté splátky půjčených prostředků se objevily v rozpočtu až v roce 2018.

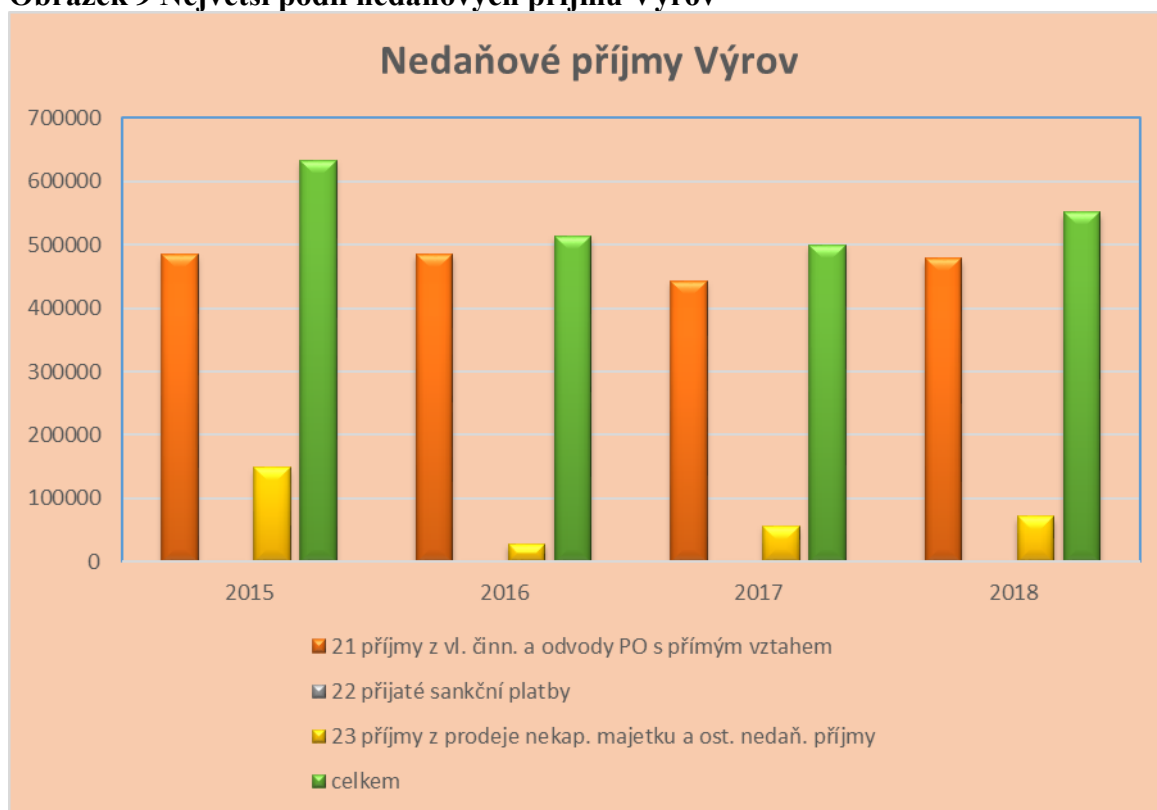
Tabulka 9 Nedaňové příjmy obce Výrov (v Kč)

Výrov		Rok			
Seskupení položek	Název	2015	2016	2017	2018
21	příjmy z vl. činn. a odvody PO s přímým vztahem	484 909	485 750	443 201	478 812
22	přijaté sankční platby	0	0	0	1 341
23	příjmy z prodeje nekap. majetku a ost. nedaň. příjmy	148 336	28 299	56 503	71 724
celkem		633 245	514 049	499 704	551 877,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov

Nedaňové příjmy v obci Výrov jsou v pořadí druhým největším příjmem obce, podílí se na celkových příjmech obce 11 %. Celkové nedaňové příjmy mají v jednotlivých letech kolísavý charakter. V roce 2016 je proti roku 2015 zaznamenán pokles v příjmech z prodeje nekapitálového majetku a ostatních nedaňových příjmů o 120 037 Kč. Obec neprodávala tolik majetku jako v předchozích letech. V dalších letech se seskupení položky 23 – příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, opět začíná navyšovat. Skupina 22 – přijaté sankční platby zaznamenává příjem jen v roce 2018 a to 1 341 Kč.

Obrázek 9 Největší podíl nedaňových příjmů Výrov

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2 – 12 M obce Výrov

Největší podíl nedaňových příjmů z celkových nedaňových příjmů má stejně jako u Kralovic seskupení položek 21 – příjmy z vlastní činnosti a odvody příspěvkovým organizacím s přímým vztahem. Přehledně je uvedeno v obrázku č. 9, jak jsou nedaňové příjmy vysoké. Opět ve vývojové fázi nedaňových příjmů ve sledovaných letech 2015 – 2018 můžeme vidět mírný pokles v roce 2016 o 18,82 %, kde obec téměř neprodávala nekapitálový majetek a neměla téměř žádné ostatní nedaňové příjmy.

5.2.4 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy patří podle třídění rozpočtové skladby do třídy 3, kterou rozdělujeme na seskupení položek: 31 - příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy, 32 - příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku. Kapitálové příjmy jsou zcela závislé na rozhodnutí zastupitelstva, tedy jestli v daném roce odsouhlasí prodeje dlouhodobého majetku či prodeje ostatního majetku, nelze tedy zcela odhadovat jejich pravidelnost. Pro podrobnější přehled byly sestaveny tabulky č. 10 a 11, kde jsou uvedeny kapitálové příjmy obou municipalit.

Tabulka 10 Kapitálové příjmy Kralovice (v Kč)

Kralovice		Rok			
Seskupení položek	Název	2015	2016	2017	2018
31	příjmy z prodeje dl. maj. a ost. kap. příjmy	97 000	1 079 121	414 798	474 879
32	příjmy z prodeje dl. finančního majetku	0	0	0	74 277
celkem		97 000	1 079 121	414 798	549 156,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

V tabulce č. 10, můžeme vidět, že kapitálové příjmy města Kralovice v jednotlivých letech velmi kolísaly. Nárůst zaznamenal rok 2016, kde město Kralovice nejen prodávalo pozemky, ale také lidé poskytovali příspěvky na přípojky v Bezručově ulici. V roce 2017 byl zaznamenán opět pokles, kde se v prodeji pozemků i příspěvcích na přípojky pokračovalo, ne však v takové míře jako v roce minulém, ale přidaly se příspěvky na technickou infrastrukturu. V posledním sledovaném roce město prodávalo pozemky a došlo i na prodeje bytů č. 903, 904 v Kralovicích. Došlo tedy k mírnému vzrůstu kapitálových příjmů.

Tabulka 11 Kapitálové příjmy Výrov (v Kč)

Výrov		Rok			
Seskupení položek	Název	2015	2016	2017	2018
31	příjmy z prodeje dl. maj. a ost. kap. příjmy	0	0	67 875	10 750
32	příjmy z prodeje dl. finančního majetku	0	0	0	265 615
celkem		0	0	67 875	276 365,00

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov

U obce Výrov nesledujeme v kapitálových příjmech v tabulce č. 11 v prvních dvou letech žádný pohyb. Obec neprodávala dlouhodobý ani finanční majetek. Prvním záznamem je až rok 2017, kde obec prodala pozemky a do kapitálových příjmů ji tak přibylo 67 875 Kč. V dalším roce, tedy v roce 2018, zaznamenaly kapitálové příjmy čtyřnásobný růst, kde obec prodala některé pozemky, ale hlavním nárůstem byl příjem za prodej akcií České spořitelny.

5.2.5 Přijaté transfery

Rozpočtová skladba v druhovém třídění určuje pro přijaté transfery třídu 4. Třída 4 se skládá ze seskupení položek 41 - neinvestiční přijaté transfery; a seskupení položek 42 - investiční přijaté transfery. Pro většinu obcí jsou přijaté transfery druhou nejvýznamnější složkou příjmové stránky rozpočtu po příjmech daňových.

Tabulka 12 Přijaté transfery Kralovice (v Kč)

Kralovice		Rok			
Seskupení položek	Název	2015	2016	2017	2018
41	neinvestiční přijaté transfery	20 062 666	18 422 129	20 431 819	23 609 245
42	investiční přijaté transfery	20 571 284	1 562 000	952 000	0
celkem		40 633 950	19 984 129	21 383 819	23 609 245

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

Přijaté transfery tvoří u města Kralovice dokonce hlavní zdroj příjmů s 58 % za sledované období. Obec se snaží získávat jak neinvestiční dotace, tak investiční. Do neinvestičních transferů lze zahrnout transfery ze státního rozpočtu např. na volby, výkon pěstounské péče, sociálně-právní ochrana dětí, úřad práce - aktivní politika zaměstnanosti, výkon sociální práce, SDH – věcné výdaje, úhrada zvýšených nákladů dle lesního zákona, náklady na činnost, knihovna – neinvestiční dotace. Na knihovnu obdrželo město dále investiční dotace. Dále plynou obci neinvestiční a investiční transfery od krajů.

Tabulka 13 Přijaté transfery Výrov (v Kč)

Výrov		Rok			
Seskupení položek	Název	2015	2016	2017	2018
41	neinvestiční přijaté transfery	589 635	349 800	205 707	158 730
42	investiční přijaté transfery	0	300 000	250 000	900 000
celkem		589 635	649 800	455 707	1 058 730

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov

Obec Výrov je velmi aktivní v získávání dotací. I když se transfery podílejí na celkových příjmech jen 10 %, snaží se získávat jak neinvestiční, tak investiční dotace. Investiční dotace začala sbírat ve sledovaných letech v roce 2016, kde získala 300 000 Kč na zateplení a fasádu kulturního domu. V roce 2017 byla obec aktivnější a získala rovnou dvě investiční dotace a to na radary na měření rychlosti 180 000 Kč, které stojí u hlavní silnice a na chodníky 70 000 Kč. Část dotace na chodníky obdržela i v roce 2018 a to 500 000 Kč a dále obdržela požadovaných 400 000 Kč na rekonstrukci kanalizace.

5.3 Analýza výdajové stránky rozpočtů

V této části jsou zanalyzovány údaje z výkazů obce a města za 4 po sobě jdoucí roky, tedy období let 2015 – 2018. Zde je vidět zásadní rozdíl mezi městem a obcí, což je zpracováno do tabulek a grafů.

5.3.1 Celkové výdaje

Druhou stránkou rozpočtu proti příjmům jsou výdaje. Celkové výdaje zahrnují dvě základní skupiny, které jsou dále členěny v rámci rozpočtových tříd běžné výdaje, které řadíme do třídy 5 a kapitálové výdaje, které nalezneme ve třídě 6. Dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě se výdaje člení z hlediska druhového. Tabulka č. 14 uvádí celkovou výši výdajů obce Výrov ve sledovaném období v rozdělení na výdaje běžné a kapitálové.

Tabulka 14 Celkové výdaje Výrov v období 2015 – 2018 (tis. Kč)

Výrov	2015	2016	2017	2018
Běžné výdaje	3 614	3 801	3 406	4 657
Kapitálové výdaje	774	729	1 313	3 165
Celkové výdaje	4 388	4 530	4 719	7 822

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov

Celkové výdaje obce Výrov mají ve sledovaném období vzrůstající charakter a pohybovaly se v rozmezí od 4 388 tis. Kč do 7 822 tis. Kč. V roce 2016 celkové výdaje

vzrostly o 3,24 % proti roku 2015. Rok 2017 má taktéž mírný nárůst, ale největší nárůst výdajů zaznamenáváme v roce 2018, kde celkové výdaje stouply o 65,74 %.

Obrázek 10 Vývoj celkových výdajů obce Výrov v letech 2018 – 2015 (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, výkaz Fin 2-12 M obce Výrov

Obrázek č. 10 uvádí vývoj celkových výdajů ve sledovaném období 2018 – 2015 v Kč a přehledněji uvádí vývoj celkových výdajů obce Výrov. Za sledované období mají výdaje tendenci mírného nárůstu až na rok 2018, kde narostly v několikanásobné míře. Tabulka č. 15 uvádí celkovou výši výdajů města Kralovice ve sledovaném období v rozdělení na výdaje běžné a kapitálové.

Tabulka 15 Celkové výdaje Kralovice v období 2015 – 2018 (tis. Kč)

Kralovice	2015	2016	2017	2018
Běžné výdaje	73 774,00	67 817,00	70 965,43	79 020,55
Kapitálové výdaje	27 310,00	9 110,00	20 923,30	8 295,73
Celkové výdaje	101 084,00	76 927,00	91 888,73	87 316,28

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

Celkové výdaje města Kralovice mají kolísavý charakter. V roce 2016 výdaje klesly proti roku 2015 o 33,91 %, v dalším roce město spotřebovalo vyšší množství kapitálových

výdajů a tak výdaje opět vzrostly o 18,62 %. Kolísání se projevilo až do roku 2018, kde výdaje mírně klesly proti roku 2017 o 6,09 %.

Obrázek 11 Vývoj celkových výdajů města Kralovice v letech 2015 -2018 (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M města Kralovice

Z obrázku č. 11 je evidentní, že celkové výdaje kolísaly napříč roky. Jeden rok byly na vzestupu, další spadly. Ve zvýšení celkových výdajů hrají velkou roli kapitálové výdaje, které jsou podrobněji rozebrány v kapitole 5.3.3. Následující obrázek ukazuje jednotlivé podíly výdajů na celkových výdajích za sledované období.

Obrázek 12 Struktura celkových výdajů za období 2015 - 2018

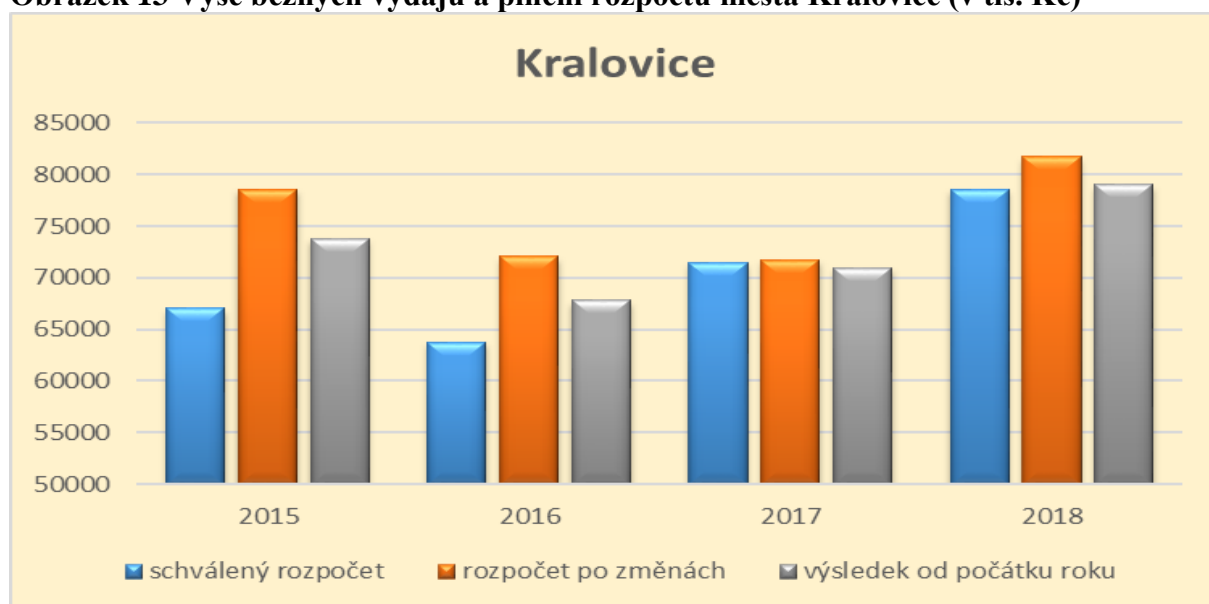
Zdroj: vlastní zpracování, Fin 2-12 M obce Výrov, města Kralovice

Na obrázku č. 12 je přehledně znázorněno, že jak město, tak i obec se podílejí na celkových výdajích největší měrou běžnými výdaji. V případě města Kralovice je to 82 % a u obce Výrov je to 72 %. Kapitálové výdaje u města Kralovice jsou 18 % a u obce Výrov činí 28 %. Je v celku k zamyšlení, že malá obec s necelými 500 obyvateli proinvestuje více než město s 3500 obyvateli.

5.3.2 Běžné výdaje

Z hlediska druhového třídění je řadíme do třídy 5, která je tvořena seskupením položek 50 – platby a podobné související výdaje, 51 – neinvestiční nákupy a související výdaje, 52 – neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům, 53 – neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní, 54 – neinvestiční transfery obyvatelstvu, 55 – neinvestiční transfery a související platby do zahraničí, 56 – neinvestiční půjčené prostředky, 57 – neinvestiční převody Národnímu fondu, 58 – výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu, 59 – ostatní neinvestiční výdaje. To vše je dáno vyhláškou č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě. Běžné výdaje jsou klasické výdaje, které se každým rokem opakují, proto při sestavování rozpočtu se přihlíží k údajům z minulého roku. Obrázek č. 13 a s ním související tabulka č. 16, dále obrázek č. 14 a s ním související tabulka č. 17 ukazují vývoj běžných výdajů města Kralovice a obce Výrov ve sledovaném období, tedy roky 2015 – 2018.

Obrázek 13 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty města Kralovice ze sledované období 2015 – 2018

Tabulka 16 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (v tis. Kč)

Kralovice	2015	2016	2017	2018
schválený rozpočet	67 069	63 760	71 454	78 591
rozpočet po změnách	78 562	72 074	71 762	81 708
výsledek od počátku roku	73 774	67 817	70 965	78 999
rozdíl	9,99%	6,36%	-0,68%	0,52%

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty města Kralovice ze sledované období 2015 – 2018

Schválený rozpočet města Kralovice a výsledek od počátku roku se od sebe příliš neliší, což udává řádek rozdíl v tabulce č. 16. Zastupitelstvo sestavuje rozpočet zpravidla dle výdajů minulého roku. Na začátku sledovaného období, rok 2015, můžeme zaznamenat výsledek od počátku roku vyšší o 9,99 % tedy navýšení z 67 069 tis. Kč na 73 774 tis. Kč. Takový nárůst oproti schválenému rozpočtu se zdá být přirozený. V roce 2016 je rozdíl oproti schválenému rozpočtu ještě nižší, a to 6,36 %. Výdaje se vyšplhaly z 63 760 tis. Kč na 67 817 tis. Kč. V následujícím roce 2017 můžeme zaznamenat mírný pokles běžných výdajů na konci roku oproti schválenému rozpočtu. Běžné výdaje klesly z 71 454 tis. Kč na 70 795 tis. Kč. V posledním sledovaném roce 2018, se schválený rozpočet od výsledku hospodaření prakticky nelišil. Šlo o nárůst 0,52 %. Výdaje stouply z 78 591 tis. Kč na 78 999 tis. Kč. Průměrný meziroční růst běžných výdajů ve sledovaném období let 2015 – 2018 činí 1 315 Kč. Na obrázku č. 14 je znázorněn vývoj běžných výdajů obce Výrov.

Obrázek 14 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty obce Výrov za sledované období 2015 – 2018

Tabulka 17 Výše běžných výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (v tis. Kč)

Výrov	2015	2016	2017	2018
schválený rozpočet	4 139	4 453	5 387	5 634
rozpočet po změnách	5 043	5 294	5 595	6 120
výsledek od počátku roku	3 614	3 801	3 406	4 657
rozdíl	14,53%	17,15%	58,16%	20,98%

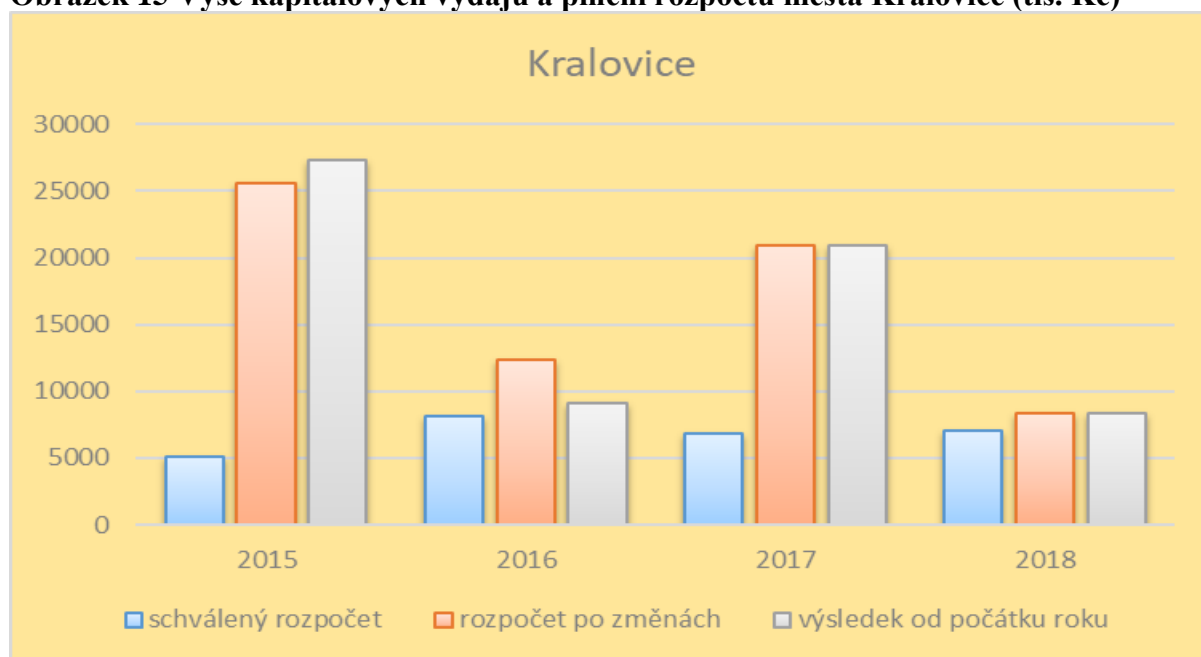
Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty obce Výrov ze sledované období 2015 – 2018

Na obrázku č. 14 a v tabulce č. 17, kde je znázorněna výše běžných výdajů rozpočtu obce Výrov, můžeme sledovat, že ve vybraných letech mají stoupající tendenci. Údaje v řádku schválený rozpočet, tj. to co schválilo zastupitelstvo do rozpočtu na příslušný rok má vyšší hodnotu než řádek výsledek od počátku roku. Znamená to tedy, že běžné výdaje v každém sledovaném roce nepřekročily schválenou výši. V roce 2015, kde je schváleno v rozpočtu obce 4 139 tis. Kč na běžné výdaje, dosáhla obec pouze na 3 614 tis Kč. Využila tedy pouhých 87,32 %. Podobně je tomu i v ostatních letech, např. v roce 2016 měla obec schváleno 4 453 tis. Kč v rozpočtu na běžné výdaje a využila pouze 3 801 tis. Kč, tj. využití 85,36 %. Nejméně běžných výdajů obec použila v roce 2017, kde dosáhla na 63,23 %, tedy při schválení 5 387 tis. Kč v rozpočtu vyčerpala pouze 3 406 tis. Kč. V posledním sledovaném roce 2018 využila obec 82,66 % běžných výdajů. Zastupitelstvem bylo do rozpočtu schváleno 5 634 tis. Kč a obec využila 4 657 tis. Kč na běžné výdaje. Z obrázku č. 14 je jasně patrné jaké jsou rozdíly mezi plánovanými a skutečnými běžnými výdaji.

5.3.3 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje řadíme do třídy 6, podle vyhlášky o rozpočtové skladbě č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, která je tvořena seskupením položek 61 – investiční nákupy a související výdaje, 62 – nákup akcií a majetkových podílů, 63 – investiční transfery, 64 – investiční půjčené prostředky, 67 – investiční převody Národnímu fondu, 69 – ostatní kapitálové výdaje. Kapitálové výdaje jsou na rozdíl od běžných výdajů plánované speciálně na každý rok zvlášť, podle plánu investic daného územního samosprávného celku. Většinou přesahují z jednoho rozpočtového období do dalšího.

Obrázek 15 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty města Kralovice ze sledované období 2015 – 2018

Tabulka 18 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice (tis. Kč)

Kralovice	2015	2016	2017	2018
schválený rozpočet	5 110	8 094	6 820	7 035
rozpočet po změnách	25 537	12 395	20 924	8 394
výsledek od počátku roku	27 310	9 110	20 923	8 318
rozdíl	534,44%	12,55%	306,79%	18,24%

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty města Kralovice ze sledované období 2015 – 2018

Z obrázku č. 15 a tabulky č. 18 o výši kapitálových výdajů a plnění rozpočtu města Kralovice jasně vyplývá, že došlo k obrovskému nárůstu skutečně uskutečněných kapitálových výdajů na rozdíl od těch plánovaných. Ve všech sledovaných letech 2015 – 2018 překročily skutečně vynaložené kapitálové výdaje plánované. Z důvodu nemožného predikování kapitálových výdajů zde máme kolísavé vynakládání prostředků na kapitálové výdaje z důvodu jejich nepravidelnosti a jednorázového charakteru. V roce 2015 můžeme sledovat nejvyšší nárůst kapitálových výdajů, které přesahují svůj schválený rozpočet o 534,44 %. Schválený rozpočet byl 5 110 tis. Kč a na konci roku skončilo s výsledkem 27 310 tis. Kč. Město použilo prostředky na revitalizaci parku kolem kostela sv. Petra a Pavla a dále

na konsolidaci IT systému na městském úřadu. V roce 2016 město použilo kapitálové výdaje na rekonstrukci ulice Manětínská, Žatecká ve výši 5 382,54 tis. Kč a na metropolitní optickou síť 1 495,09 Kč. Nedošlo tedy k tak razantnímu nárůstu skutečně čerpaného rozpočtu, který dosáhl 9 110 tis. Kč, na rozdíl od schválených rozpočtových prostředků 8 094 tis. Kč. Celkově šlo o nárůst 12,55 %. V dalším sledovaném roce 2017, se rozdíl opět vyšplhal na vysokou výši 306,79 %. Ze schválených 6 820 tis. Kč na skutečnost 20 923 tis. Kč. Takový nárůst kapitálových výdajů způsobilo hlavně pokračování v rekonstrukci Manětínské a Žatecké ulice v hodnotě 8 534,24 tis. Kč, dále pokračování v metropolitní optické síti 4 502 tis. Kč a v neposlední řadě zapojilo město prostředky do veřejného osvětlení, na které vydalo 2 486,23 tis. Kč. Posledním rokem opět kapitálové výdaje nedosáhly tak vysoké výše. Stouply ze schválených 7 035 tis. Kč na skutečných 8 318 tis. Kč, tedy o 18,24 %. Město v roce 2018 rekonstruovalo dům čp 38, na což vydalo 1 087, 06 tis. Kč, zateplení štítu Městského kulturního střediska 1 645,05 tis. Kč, rekonstruovalo kolumbárium na hřbitově, na které město vydalo 791,15 tis. Kč, SDH pořídilo termokameru za 205,22 tis. Kč a na základě výzvy 28 pořídilo software a hardware celkem za 2 210,82 tis. Kč.

Obrázek 16 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty obce Výrov ze sledované období 2015 – 2018

Tabulka 19 Výše kapitálových výdajů a plnění rozpočtu obce Výrov (tis. Kč)

Výrov	2015	2016	2017	2018
schválený rozpočet	425	660	2 950	5 030
rozpočet po změnách	895	1 142	3 399	5 024
výsledek od počátku roku	774	729	1 313	3 165
rozdíl +/-	82,12%	10,45%	-44,51%	-62,92%

Zdroj: vlastní zpracování, závěrečné účty obce Výrov ze sledované období 2015 – 2018

Obrázek č. 16 a tabulka č. 19 ukazují, jak velmi se liší plánované a skutečné kapitálové výdaje obce Výrov. Zatímco v roce 2015 dosáhly kapitálové výdaje téměř jedenkrát takové hodnoty, tedy ze 425 tis. Kč na 774 tis. Kč, kdy se kupoval traktor Wisconsin za 301 895 Kč, a nakupovaly pozemky za 473 870 Kč, v roce 2016 už tento hodnot plánovaných kapitálových výdajů byl přesnější. Z plánovaných 660 tis. Kč se rozpočet dostal ke konci roku na skutečnost 729 tis. Kč. Překročil očekávanou výši o 10,45 %. Obec investovala do zateplení a rekonstrukce vstupu do kulturního domu celkem 680 269 Kč. V roce 2017 podle plánovaného rozpočtu na 2 950 tis. Kč mělo postavit dětské hřiště a chodníky, vše se ale neuskutečnilo až do konce a tak patří do roku 2017 pouze část kapitálových výdajů. Na dětské hřiště bylo vynaloženo 618 766, 50 Kč, chodníky u p. Krále 260 012 Kč s tím spojená projektová dokumentace na výstavbu chodníků 143 000 Kč, zakoupení radarů na měření rychlosti 140 965 Kč a nákup pozemků pod kulturním domem 132 000 Kč. Skutečné kapitálové výdaje dosáhly částky 1 313 tis. Kč, což je pokles navzdory plánu o 44,51 %. V posledním sledovaném roce 2018 se akce z roku 2017 dotáhly do konce a tak bylo na dostavbu dětského hřiště vynaloženo dalších 275 380 Kč. Chodníky u silnice I/27 vyšly na celkových 2 763 528 Kč a byl rozjednáán projekt na rekonstrukci rybníka TOUŇ za 125 840 Kč. Kapitálové výdaje byly však nadhodnoceny na 5 030 tis. Kč a dosáhly skutečně pouze 3 165 tis. Kč, jde tedy o celkový pokles 62,92 %.

5.4 Monitoring hospodaření územních samosprávných celků

Ministerstvem financí provádí monitoring hospodaření obcí pomocí šestnácti informativních a dvou monitorujících ukazatelů (SIMU) vždy k 31. 12. příslušného roku.

Cílem monitoringu je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky.

Informativní ukazatele:

- ✓ Počet obyvatel obce
- ✓ Příjem celkem (po konsolidaci)
- ✓ Úroky
- ✓ Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- ✓ Dluhová služba celkem
- ✓ Ukazatel dluhové služby (v %)
- ✓ Aktiva celkem
- ✓ Cizí zdroje
- ✓ Stav na bankovních účtech celkem
- ✓ Úvěry a komunální dluhopisy
- ✓ Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
- ✓ Zadluženost celkem
- ✓ Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)
- ✓ 8-leté saldo
- ✓ Oběžná aktiva
- ✓ Krátkodobé závazky

Monitorující ukazatele:

- ✓ Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
- ✓ Celková (běžná) likvidita

Na základě výsledků z předložených výkazů vyhodnotí Ministerstvo financí výsledky výpočtů a osloví ty obce, u kterých ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %. Pozornost bude věnována především obcím, které se v tomto intervalu vyskytly opakovaně, a bude jim nabídnuta pomoc od Ministerstva financí ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. (MFČR, 2008)

5.4.1 Analýza zadluženosti

Územní rozpočty celkem vykázaly ke konci roku 2018 zadluženost ve výši 91,2 mld. Kč, což je o 0,4 % (o 0,4 mld. Kč) více než v roce předchozím. Znamená to zastavení dosavadního trendu meziročního poklesu zadluženosti, dluh územních rozpočtů v roce 2018 však stále zůstává o čtvrtinu nižší nežli v roce 2013. Obce (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2018 celkový dluh ve výši 68,6 mld. Kč. Proti předchozímu roku se jedná o pokles o 0,6 %, přičemž v absolutním vyjádření se dluh snížil o 0,4 mld. Kč. V celkovém objemu zadluženosti obcí jsou zahrnuty bankovní úvěry od peněžních ústavů, emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. půjček ze státních fondů. (MFČR, 2019)

5.4.1.1 Výše dluhu na obyvatele

Jedním z ukazatelů je míra zadluženosti konkrétní obce. Jedná se o podíl aktiv s cizími zdroji a přijatými návratnými finančními výpomocemi. Podíl součtu dlouhodobých závazků (účty 451 *Dlouhodobé úvěry* + 452 *Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé* + 453 *Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů* + 459 *Ostatní dlouhodobé závazky*) a krátkodobých závazků (účty 281 *Krátkodobé úvěry* + 282 *Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)* + 289 *Jiné krátkodobé půjčky* + 322 *Směnky k úhradě* + 326 *Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé*) a počtu obyvatel. V tabulce č. 20 je znázorněna míra zadluženosti města Kralovice. Pro vypovídající schopnost je dluh převeden na 1 obyvatele.

Tabulka 20 Výpočet výše dluhu ve sledovaném období 2015 – 2018 město Kralovice

Název účtu	Syntetický účet	Rok			
		2015	2016	2017	2018
Dlouhodobé závazky	451	15 743 287,51	11 393 450,2	7 374 322,71	4 419 752,02
Krátkodobé závazky	281	4 000 000			
Závazky celkem		19 743 287,51	11 393 450,2	7 374 322,71	4 419 752,02
Počet obyvatel		3507	3503	3504	3497
Výše dluhu na 1 obyvatele		5 629,68	3 252,48	2 104,54	1 263,87

Zdroj: vlastní zpracování, rozvaha města Kralovice

Z tabulky č. 20 vyplývá, že každým rokem město Kralovice svůj dluh zmenšuje. Celkově z roku 2015 s dluhem 5 629,68 tis. Kč se mu podařilo umořit dluh do roku 2018 na 22,45 % to je 1 263,87 tis. Kč. Zatímco město Kralovice má dluh, obec Výrov nemá žádný. Má dostatek finančních prostředků na financování investičních i neinvestičních akcí, popř.

ze získaných dotací. Je však otázkou budoucnosti, kde obec nemá vyřešenou kanalizaci, kdy budou muset přestoupit k vzetí úvěru.

5.4.1.2 Dluhová služba

Dalším ukazatelem, kterým Ministerstvo financí ČR monitoruje hospodaření měst a obcí je dluhová služba. Vypočítá se jako podíl dluhové služby (zaplacené úroky, splátky jistin a leasingu) a dluhové základny (daňové a nedaňové příjmy, přijaté transfery). Výsledkem výpočtu je ukazatel dluhové služby v procentech, který by neměl přesáhnout 25 %. (MFČR, 2018). Tabulka č. 21 ukazuje hodnoty ukazatele dluhové služby města Kralovice.

Tabulka 21 Hodnoty ukazatele dluhové služby (v %)

Rok	2015	2016	2017	2018
Kralovice	19,37	11,89	7,42	4,60

Zdroj: vlastní zpracování, výkazy Fin 2-12 M města Kralovice

Ukazatel dluhové služby zobrazuje, že město Kralovice nepřekročilo žádnou hranici stanovenou Ministerstvem financí. Hodnota nad 30 % je vnímána jako negativní. Nejvyšší hodnotu zaznamenalo město Kralovice v roce 2015, kde mělo vysoký dluh v důsledku přijetí úvěru 25 mil. Kč na výstavbu koupaliště. Samozřejmě došlo také ke zvýšení dluhové základny vlivem navýšení přijetí transferů. Zatížení dluhovou službou má klesající tendenci, jak postupně město umořuje svůj dluh. U obce Výrov se dluhová služba nepočítá, nemá žádný dluh.

5.4.1.3 Analýza likvidity

Dalším z monitorujících ukazatelů je celková (běžná) likvidita. Likvidita představuje schopnost přeměnit aktiva na hotovost anebo krátkodobé finanční instrumenty. K podrobnějšímu zkoumání likvidity podniku slouží poměrové ukazatele:

celková (běžná) likvidity = oběžná aktiva / krátkodobá pasiva

pohotová likvidita = (finanční majetek + krátkodobé pohledávky) / krátkodobá pasiva

okamžitá likvidita = finanční majetek / okamžité splatné závazky

Stupeň likvidity je dán stupněm likvidnosti aktiv. (Nývtová, 2010) Alarmující stav, kdy obec nedokáže dostát svých závazků, nastává tehdy, je-li hodnota likvidity nižší než 1. V zásadě platí, že čím vyšší hodnota ukazatele běžné likvidity, tím je pravděpodobnější zachování platební schopnosti (Růčková, 2015). Tabulka č. 22 ukazuje hodnoty ukazatele běžné likvidity města Kralovice a obce Výrov.

Tabulka 22 Hodnoty ukazatele běžné likvidity

Rok	2015	2016	2017	2018
Kralovice	1,31	1,59	1,9	3,34
Výrov	24,28	22,05	28,56	24,29

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha města Kralovice, obce Výrov

Z výše uvedené tabulky je patrné, že do rizikové hodnoty, tedy do intervalu $<0,1>$ se územně samosprávné celky nedostaly. Ve všech sledovaných letech dosáhly hodnot vyšších. Obec Výrov vykazuje ve všech letech o mnoho vyšší hodnotu ukazatele než město Kralovice. Nejvyšší hodnotu město Kralovice vykazuje v roce 2018 a naopak nejnižší v roce 2015. Můžeme tedy říci, že ukazatel hodnoty běžné likvidity stoupá. Obec Výrov má nejvyšší ukazatel likvidity v roce 2017, drží se ve všech letech velmi vysoko nad hranicí a je tedy velmi rychle připravena proměnit svá aktiva na zdroj peněžních prostředků. Oba územně samosprávné celky mají vysokou platební schopnost a jsou schopny dostát svým závazkům.

6 Dotazníkové šetření formou ankety

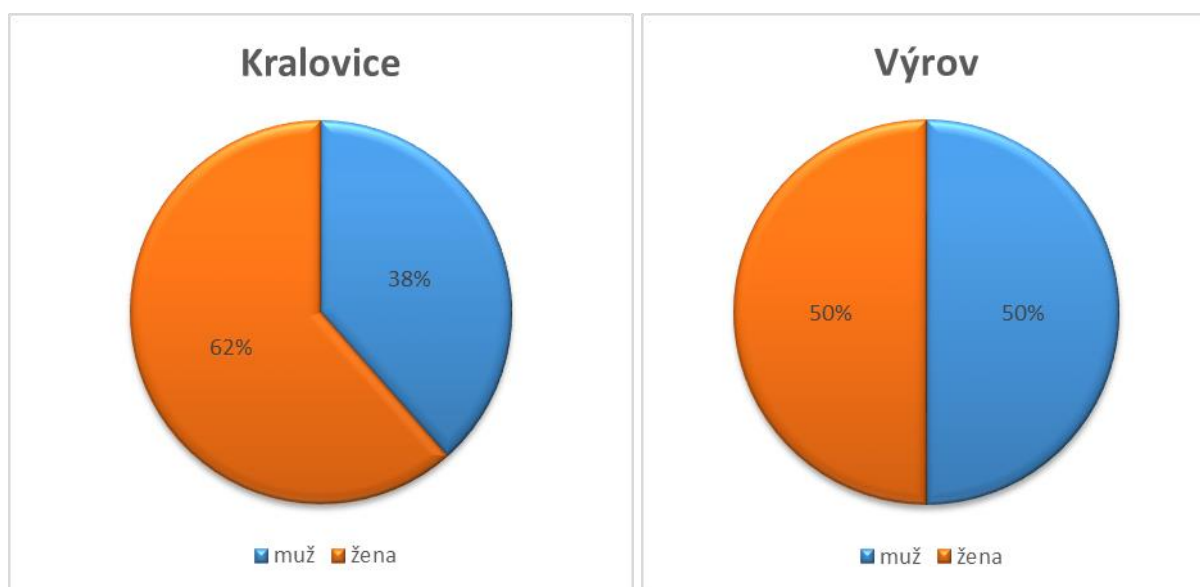
K diplomové práci patří i dotazníkové šetření, které bylo prováděno anketní formou v obou zmíněných municipalitách. Náhodně byli osloveni občané města Kralovice a náhodně občané obce Výrov, dotazníky byly vyvěšeny na internetu a přístupny v místních prodejnách COOP s žádostí o vyplnění. Anketa byla dobře dostupná k vyplnění, které bylo zcela dobrovolné a anonymní. Dotazník obsahuje celkem 16 otázek, které byly pro obě municipality totožné, dále obsahuje otázky uzavřené s možností výběru odpovědí, ale také otevřené, kde byl na místě názor, nebo návrhy občanů.

Cílem ankety bylo nejen zjistit míru informovanosti občanů o hospodaření jejich územně samosprávného celku, ale především spokojenost s žitím v takovém městě či obci. Dotazníkového šetření se zúčastnilo a vyplnilo občanů 39 města Kralovice a 42 obce Výrov.

6.1 Vyhodnocení

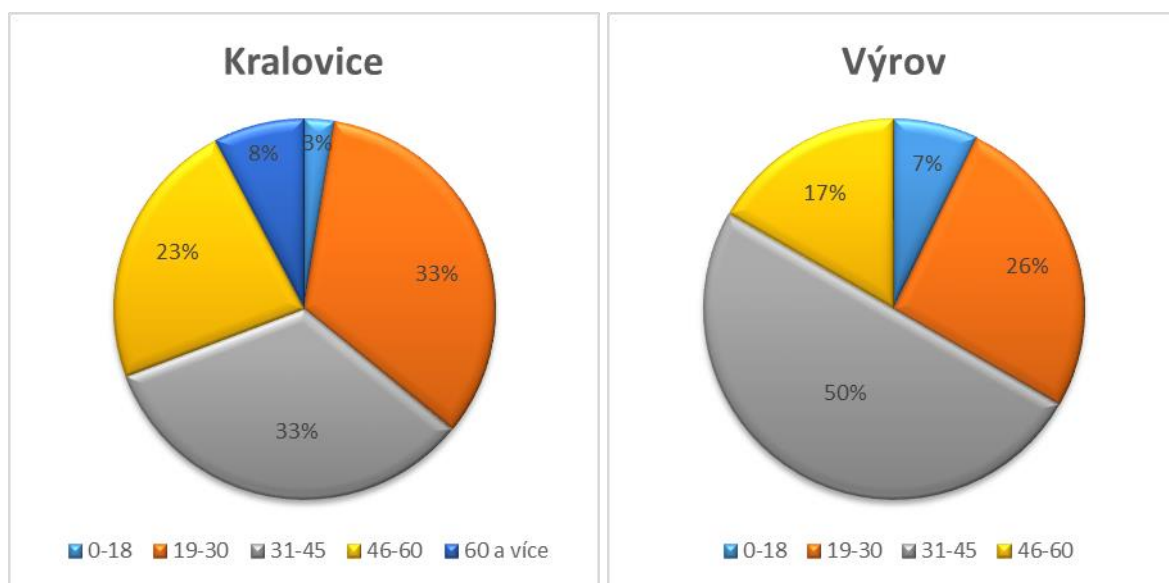
Prvních pět otázek je zaměřeno na základní zjišťování identifikačních charakteristik respondentů, otázky 6 – 15 se týkaly informovanosti občanů o dění v obci/městě, její/jeho hospodaření a poslední otázkou byly návrhy na zlepšení života v obci/městě. Pro lepší přehlednost jsou výsledky znázorněny a následně interpretovány.

Otázka č. 1: Jaké je Vaše pohlaví?

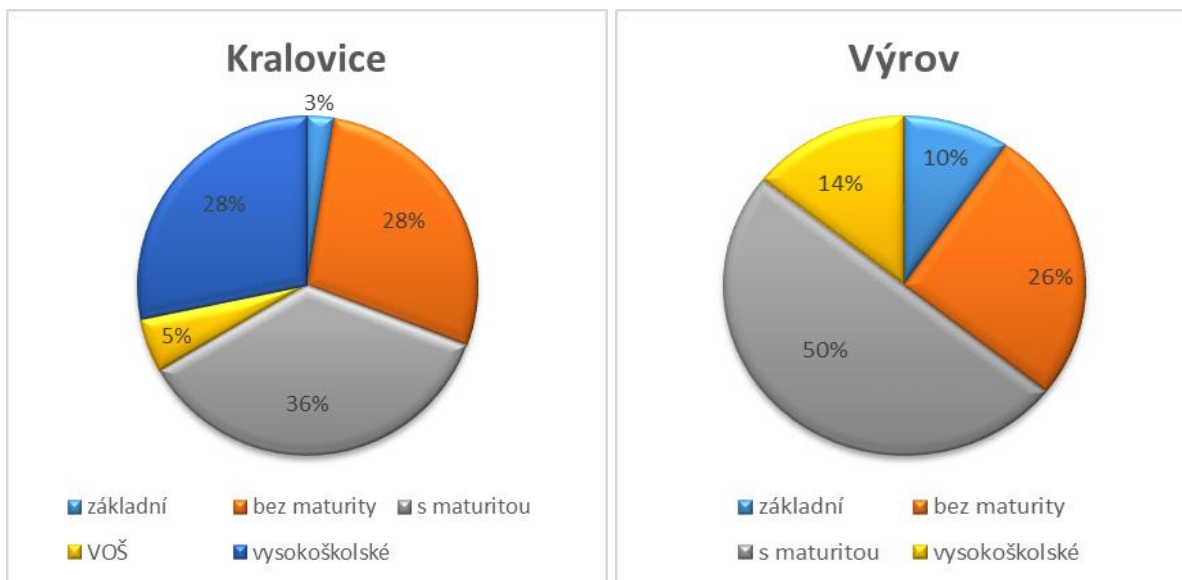
Ve městě Kralovice se ankety zúčastnilo 38 občanů, z čehož byla obsáhlejší skupina žen s počtem 24 a celkově dosáhly 62 %. Mužů se zúčastnilo 15 a utvořili 38 % z celkových dotázaných. V obci Výrov se obě pohlaví podělila o stejný počet odpovědí a to 21, takže z celkových 42 respondentů se podělili každý o 50 %.

Otázka č. 2: Jaký je Váš věk?

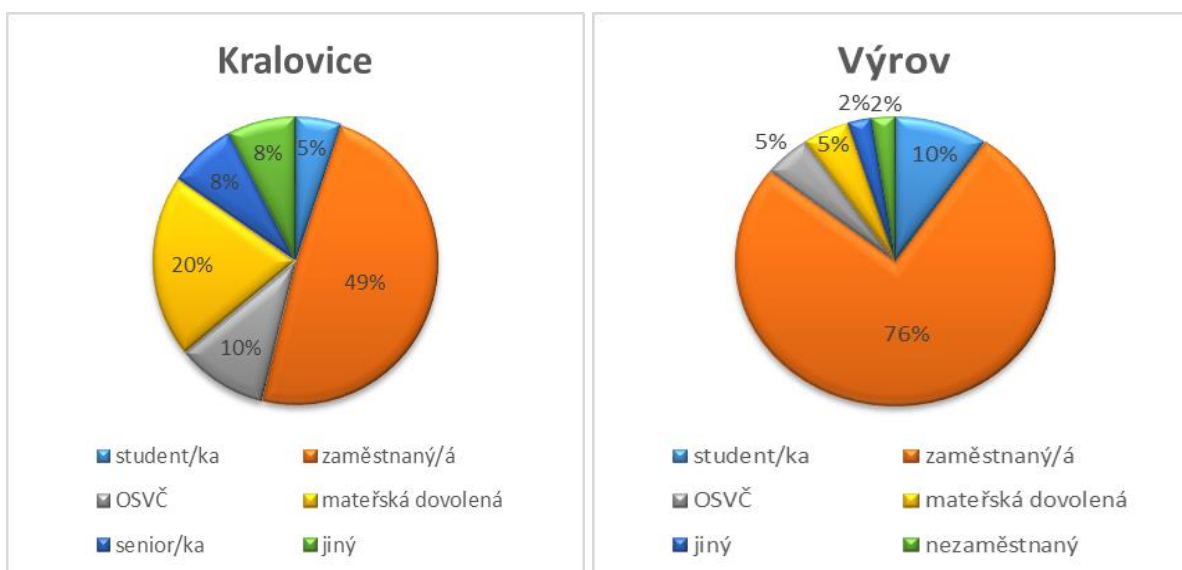
Největší zastoupení respondentů měla skupina ve věku 31 – 45 let v obou municipalitách. Konkrétně město Kralovice má vyrovnaný počet dvou prvních míst. První věková skupina získala 33 % tj. 13 respondentů a v obci Výrov 50 % to je 21 respondentů. Další druhou nejpočetnější skupinou respondentů byla ta ve věku 19 – 30 let. Kralovice dosahují na 33 % s 13 respondenty a Výrov s 11 respondenty na 26 %. Třetí v pořadí dosáhla největšího zastoupení skupina 46 – 60 let. 23 % respondentů odpovídalo v této věkové skupině ve městě Kralovice a 17 % v obci Výrov. Malou skupinku tvoří respondenti ve věkové skupině 60 a více, kde má město Kralovice zastoupení s 8 %, tedy 3 respondenty, ale obec Výrov nezískala žádného respondenta v této věkové skupině a další je věková skupina 0 – 18 let, kde Kralovice získaly 1 člověka, což dělá z celku 3 % a obec Výrov 3 respondenty, což činí 7 %.

Otázka č. 3: Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

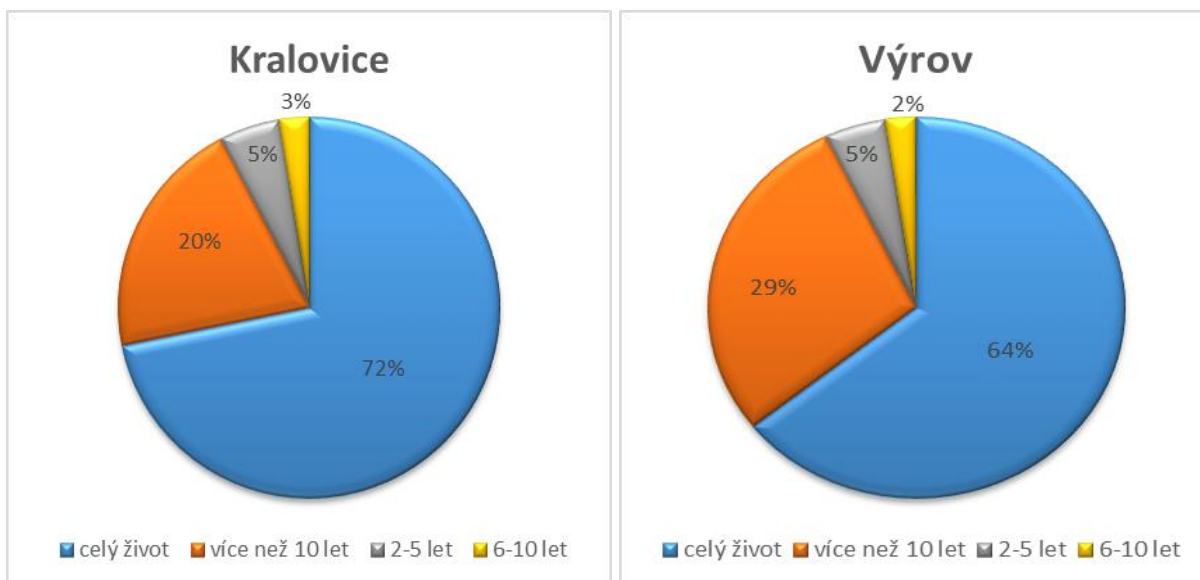
Vzdělání respondentů dle grafů se člení podle zastoupení na největší skupinu, a to jsou u obou celků respondenti, kteří dosáhli středoškolského vzdělání zakončeného maturitou. U města Kralovice tvoří 36 %, tj. 14 respondentů a u obce Výrov 21 respondentů, kteří tvoří celkově 50 %. Další početnou skupinou jsou respondenti ve věkové kategorii středoškolského vzdělání bez maturity, tedy s výučním listem u města Kralovice je to 28 % tj. 11 lidí a v obci Výrov je to také 11 lidí a činí to 26 %. Na stejné úrovni s 28 %, je u města Kralovice kategorie s vysokoškolským vzděláním. U obce Výrov je na třetím místě také vysokoškolské vzdělání se 14 % to je celkem 6 respondentů.

Otázka č. 4: Jaký je Váš sociální statut?

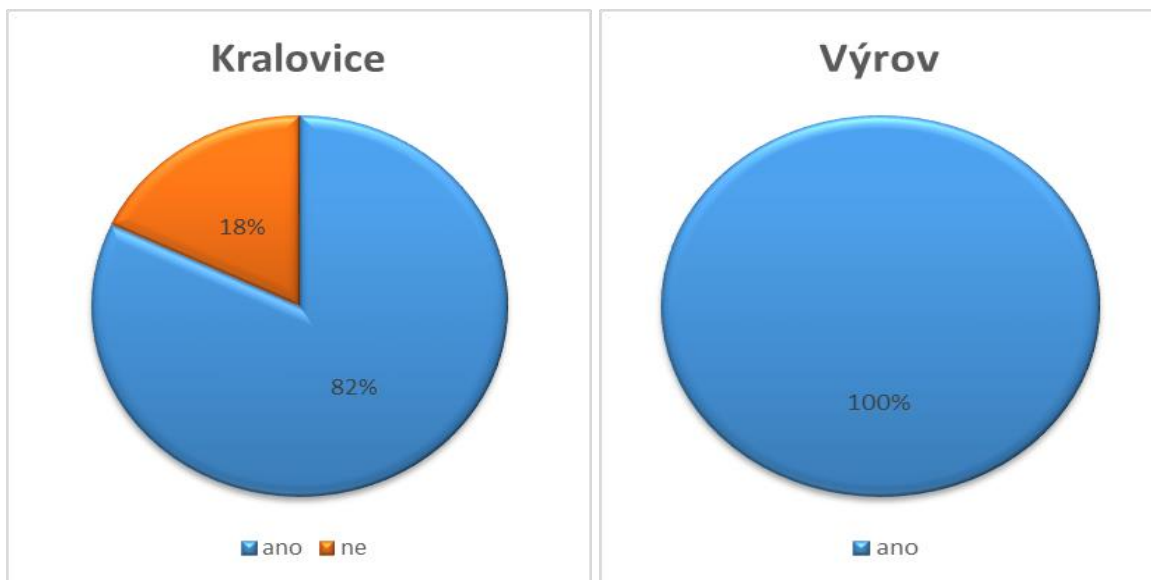
Převážná část respondentů, která odpovídala jsou zaměstnanci. U města Kralovice činí zaměstnaní 49 % vzorku, tedy 19 respondentů a u obce Výrov dokonce 32 osob z celku, tj. 76 %. Větší počet odpovídajících zaznamenaly Kralovice co se týče osob na mateřské dovolené, celkem 20 %. Dalšími v pořadí jsou s 10 % u města Kralovice OSVČ v počtu 4 respondentů a u obce Výrov 4 respondenti. Další odpovědi na anketní otázky tvoří u města Kralovice nižší procenta. Pokračují 8 % senioři a dále jiný, což jsou lidé kteří se nezařadili do předem vytvořeného seznamu. Posledních 5 % obsadili studenti. U obce Výrov tvoří nižší procenta OSVČ a osoby na mateřské dovolené, které získaly po 5 % a poslední s 2 % každý, jsou nezaměstnaný a jiný. V celkovém počtu to dělá jednoho člověka.

Otázka č. 5: Jak dlouho žijete v tomto městě?

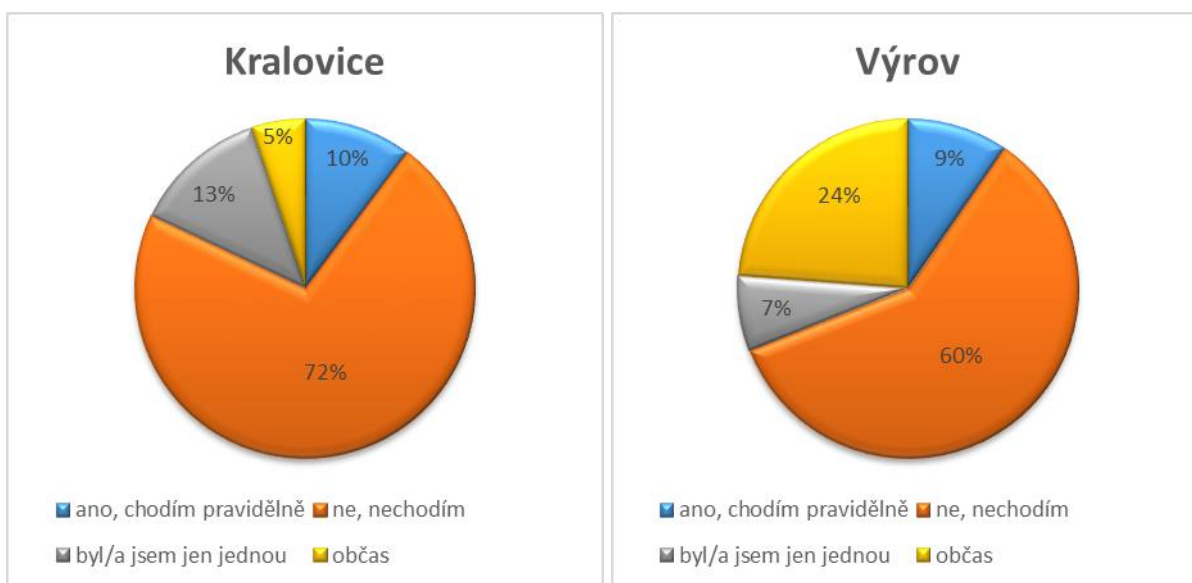
Vypovídající hodnotu má anketa vysokou, neboť nejvyšší jsou počty odpovídajících, kteří žijí v územních samosprávných celcích celý život. Konkrétně je to 72 % u města Kralovice a 64 % u obce Výrov. Vysoké zastoupení mají také osoby, které žijí v městě/obci více než 10 let. V Kralovicích odpovídalo v této skupině 8 osob a v obci Výrov 12 osob. Posledními dvěma skupinami je s 5 % skupina odpovídajících, která žije v městě/obci 2 – 5 let a s 3 % u města Kralovice a 2 % u obce Výrov je to skupina, která zde žije mezi 6 – 10 lety.

Otázka č. 6: Zajímá Vás dění ve městě/obci?

Otázka č. 6 rozdělila respondenty na ty, kteří projevují zájem o dění ve městě/obci a na ty, kteří jsou spíše v ústraní. Ve městě Kralovice má celkem zájem 82 % respondentů o dění ve městě a v obci Výrov je to každý občan, který odpovídal na dotazník.

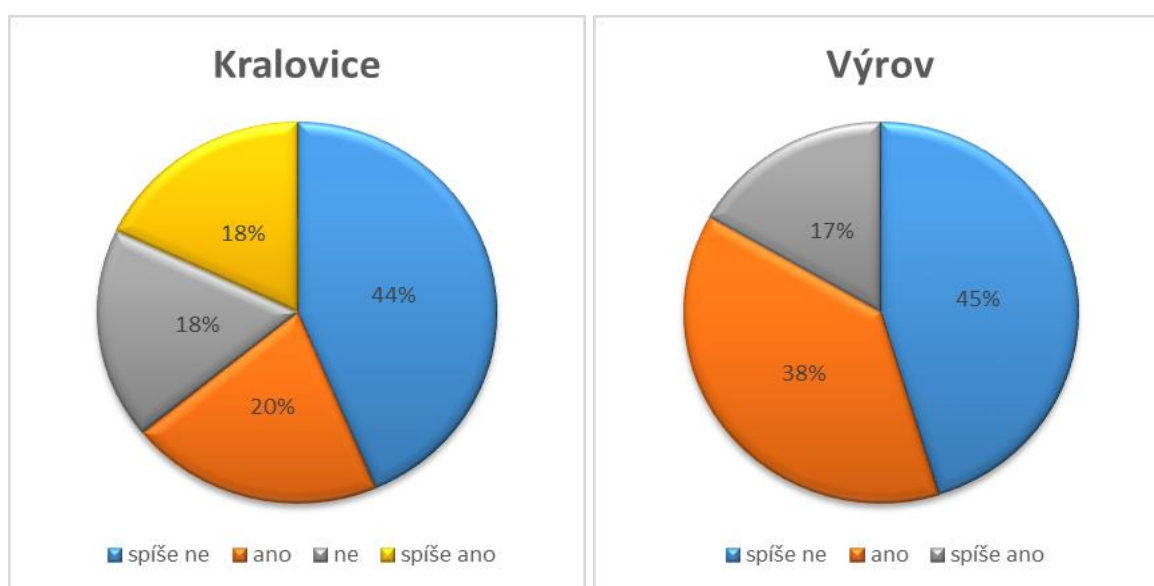
Otázka č. 7: Zúčastňujete se zasedání zastupitelstva města/obce?

Další otázka měla za úkol rozklíčovat, kolik z odpovídajících na anketu, se zúčastňuje zasedání zastupitelstva města/obce. Ve městě Kralovice to spíše vypadá na opačný trend, neboť respondenti z velké části odpovídali, že na zasedání zastupitelstva nechodí, celkem

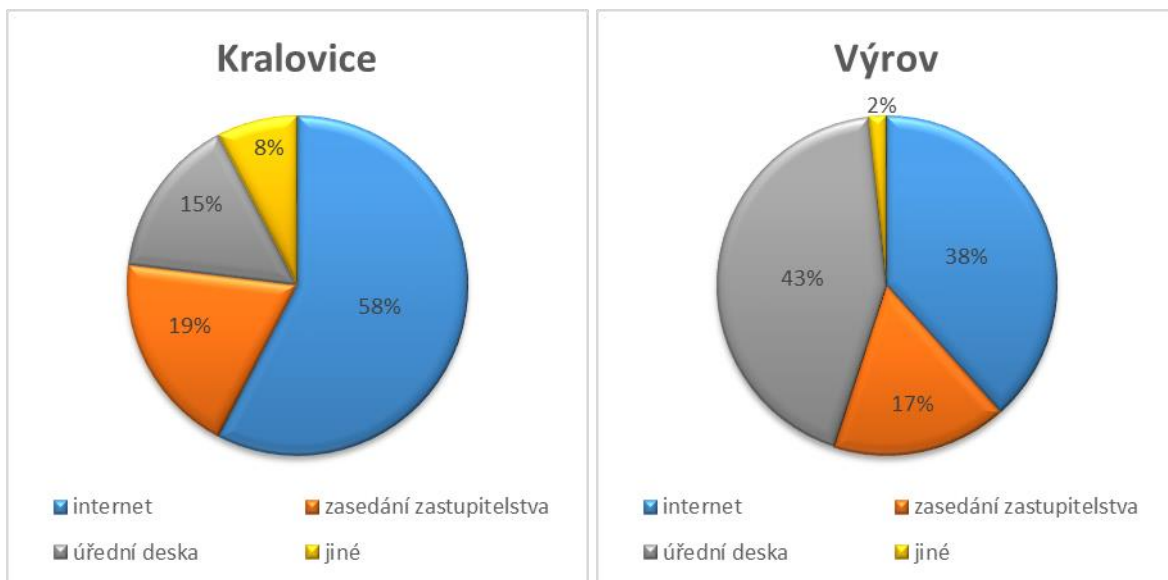
72 %. Stejně tak tomu je v případě obce Výrov, kde celkově 60 % nemá zájem o účast na zasedáních zastupitelstva. O zbytek procent se ve městě Kralovice dělí s 13 % lidí, kteří se byli podívat jednou na zastupitelstvu. 10 % nám činí opak, tedy respondenty, kteří o účast na zasedáních zastupitelstva mají zájem. Celkově jsou to 4 lidé a další 2, tedy 5 % chodí občasně. Obec Výrov má 24 % občasnou účast a 9 % respondentů chodí pravidelně na zasedání zastupitelstva. Celkově je to tedy občasně 10 lidí a pravidelně 4 lidé. 7 % respondentů tvrdí, že byli na zasedání zastupitelstva jen jednou.

Otázka č. 8: Zajímáte se o hospodaření města/obce?

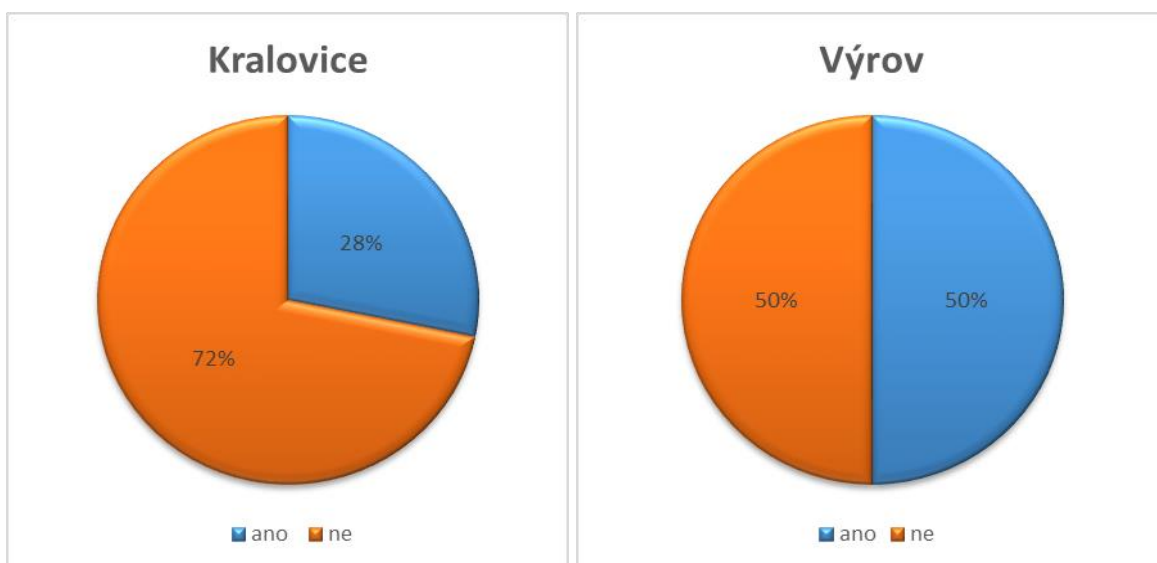
V otázce šlo už o konkretizaci zájmu dotazovaných. Předmětem zájmu bylo, zda se zajímají o hospodaření města/obce. U města Kralovice se celkem 44 % respondentů spíše nezajímá o hospodaření města. Celkově jde tedy o 17 lidí, kteří se příliš o hospodaření města a vynakládání finančních prostředků nezajímají a dalších 7 lidí, kteří se o hospodaření nezajímají vůbec. Dalších 20 % už ale projevilo kladný zájem a hospodaření je zajímavé. Činí to 8 lidí a dalších 7 respondentů uvedlo, že se spíše zajímají o hospodaření. Obec Výrov má největší zastoupení v rozhodnutí, že se o hospodaření spíše nezajímají, je to 45 % respondentů, tedy 19 lidí. Kladnou stránku zastupuje část 38 % odpovídajících, kteří uvedli, že se hospodaření zajímají a další 17 % se spíše zajímají. V obci Výrov je tedy celkový zájem o hospodaření územně samosprávného celku větší než ve městě Kralovice.

Otázka č. 9: Pokud ano, z jakých zdrojů čerpáte?

Respondenti, kteří se zajímají o hospodaření jejich územně samosprávného celku, odpovídali co je nejčastějším zdrojem, kde získávají informace. Ve městě Kralovice s celkem 58 % vyhrál internet, dá se tedy říci, že zajímá-li se občan o hospodaření svého města, zjišťuje informace na internetu. Na dalším místě se umístilo zasedání zastupitelstva s 19 %, úřední deska s 15 % a jiné s 8 %. U obce Výrov vyhrála první místo v informovanosti úřední deska s 43 %, hned za ní obsadilo druhé místo internet s 38 %. Zbýlých 10 respondentů čerpá informace přímo ze zastupitelstva obce a to buď na jejich zasedáních anebo při nahlížení na obecním úřadu a 1 respondent uvedl jiné.

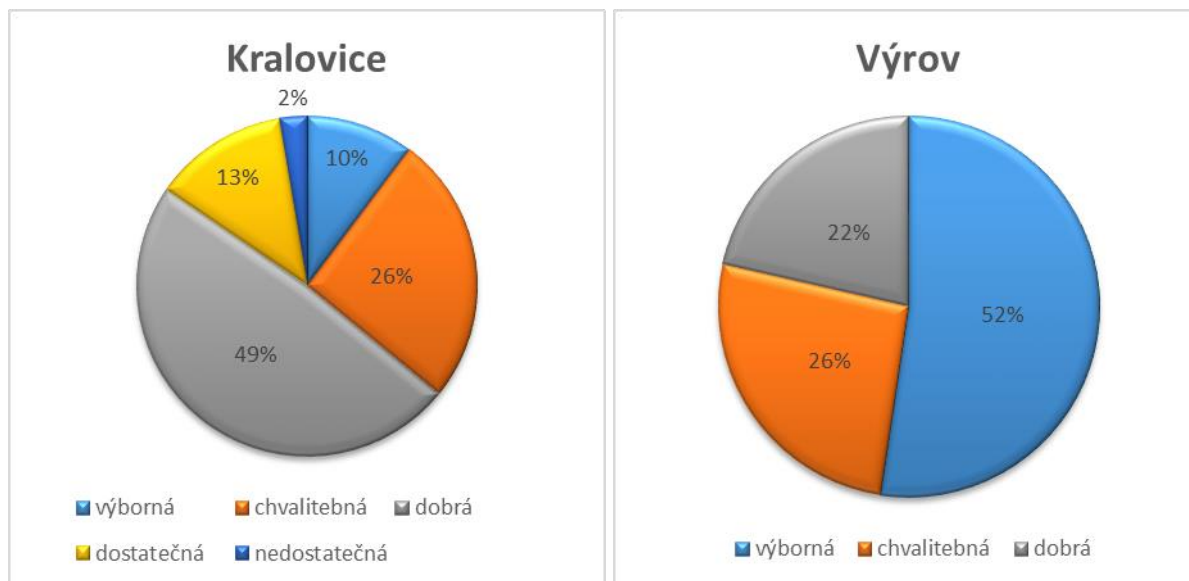
Otázka č. 10: Víte, jaký je přibližný rozpočet města/obce?

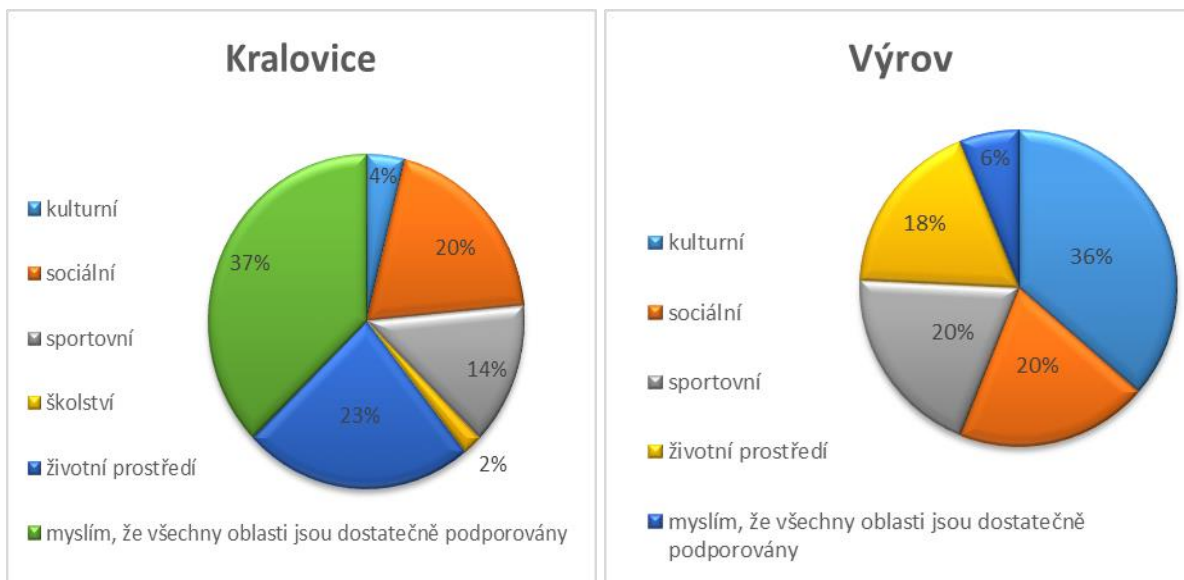
Informovanost občanů ohledně velikosti rozpočtu je u města spíše negativní. Respondenti ze 72 % nevědí, jaký má město rozpočet, pouze zbylých 28% si myslí, že znají příjmovou a výdajovou část rozpočtu. Obec Výrov má respondenty, kteří z poloviny znají rozpočet a z poloviny neznají.

Otázka č. 11: Jak vnímáte informovanost ze strany města/obce?

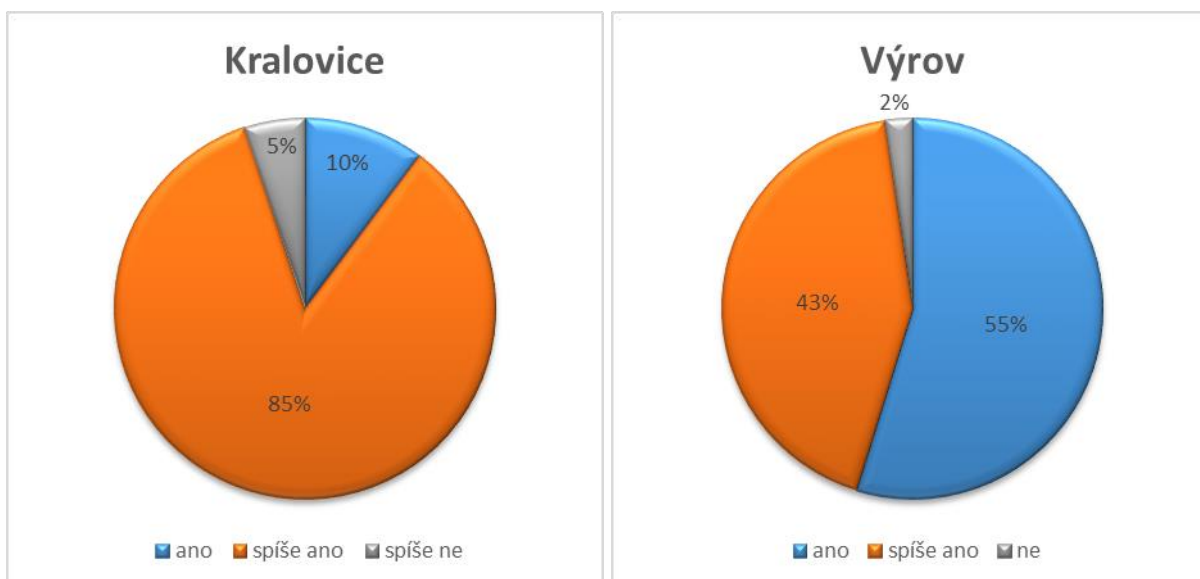
Odpovědí na tuto otázku je zda si respondenti myslí, že jsou dostatečně informováni o všem co se města/obce týče. Municipality byly známkovány jako ve škole. Město Kralovice dopadlo s výsledkem dobře, tak odpovídalo 49 % respondentů. Dalších 26 % by hodnotilo informovanost jako chvalitebnou, 13 % jako dostatečnou, 10 % jako výbornou a pouze 1 člověk jako nedostatečnou. Obec Výrov byla známkována pouze třemi známkami. Největší počet, 52 % získala známka výborná. Hned za ní s 26 % hodnotili informovanost respondenti známkou chvalitebná a 22 % dotazovaných odpovědělo, že informovanost ze strany obce je dobrá.

Otázka č. 12: Jaké oblasti by podle Vás měly být více podporovány?

Co se týče oblastí, které by měly podle respondentů být více podporovány, tak u města Kralovice si převážná většina a to 37 % myslí, že všechny oblasti jsou dostatečně podporovány. 23 % by podpořilo životní prostředí, 20 % sociální oblast, 14 % sportovní akce, 4 % kulturní akce a 1 člověk školství. V obci Výrov by většina občanů 36 % podpořila kulturní akce. 20 % získala oblast sociální a sportovní, 18 % životní prostředí a 6 % bylo spokojeno se zapojením všech oblastí.

Otázka č. 13: Jste spokojeni s občanskou vybaveností města/obce?

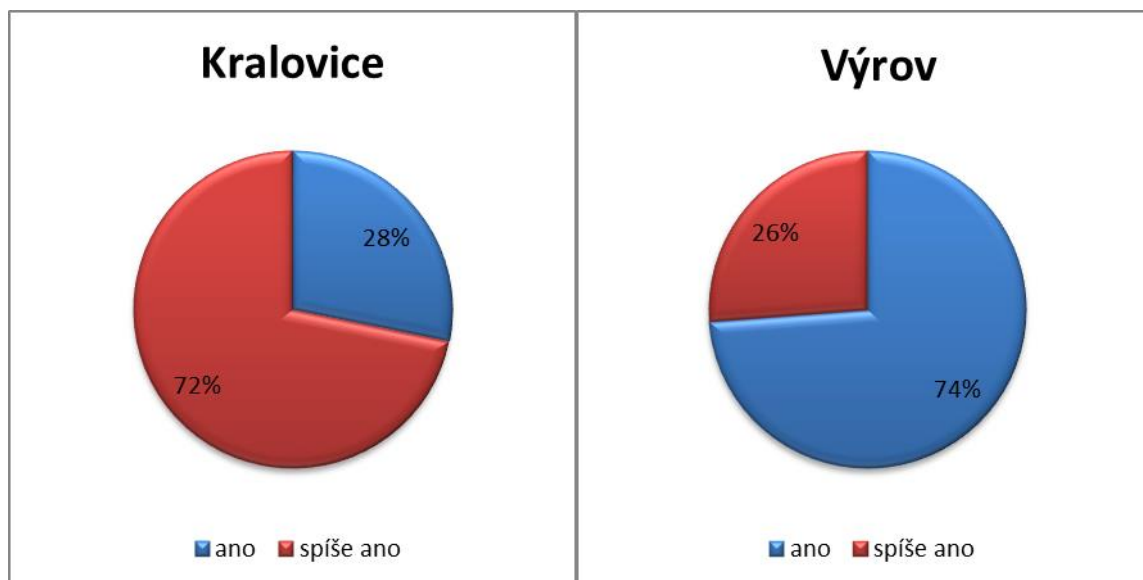

Infrastrukturu mají obyvatelé města/obce k dispozici. Ve městě Kralovice jsou občané s vybaveností spíše spokojeni na 85 % a z 10 % zcela spokojeni. Pouhých 5 %, a to jsou 2 respondenti, spíše nejsou spokojeni. V obci Výrov je 55 % respondentů s občanskou vybaveností spokojeno, dalších 46 % je spíše spokojeno a pouhý 1 člověk je nespokojen.

Otázka č. 14: Pokud jste označili spíše ne, ne, uveďte co Vám ve městě/obci chybí.

Tato otázka měla poskytnout jasný obrázek o tom, co respondentům ve městě chybí nebo co by si tam přáli. Slovní odpověď uvedl pouze jeden respondent, který uvedl, že by město mělo rozumně investovat. Zřejmě se mu zdá, že město nevynakládá finanční prostředky tam, kde by bylo nejvíce potřeba. U obce Výrov neuvedl žádný z dotazovaných slovní odpověď.

Otázka č. 15: Jste celkově spokojeni se životem ve městě?

V otázce číslo 15 bylo zájmem zjistit, zda jsou respondenti s životem ve městě/obci celkově spokojeni. Výsledek dopadl velice dobře. Ve městě Kralovice je 72 % respondentů spíše spokojeno a zbylých 28 % je celkově spokojeno se životem ve městě. V obci Výrov je 74 % respondentů celkově spokojeno se životem v obci a 26 % spíše ano. Je evidentní, že průzkum ukázal, že občané v obou municipalitách jsou velmi spokojeni se životem v nich a se vším co nabízí.

Otázka č. 16: Máte návrh na zlepšení života ve městě?

I když z předchozí otázky jasně vyplývá, že jsou občané se životem v obou municipalitách spokojeni, může existovat něco, co by jejich nadšení ještě zvýšilo. V otázce č. 16 byla proto položena otázka zda by slovně nepopsali, co by jim chybělo, aby se v dané oblasti žilo, podle nich ještě lépe. Ve městě Kralovice schází občanům obecní policie, přestože tam sídlí složka státní policie. Dále by se jim líbilo více bytových prostorů a zrušení ubytoven. Dožadují se nějakého většího nákupního střediska, ve městě sídlí pouze Penny a COOP a další respondent by zlepšil komunikace. V obci Výrov mají respondenti návrhy ohledně místního pohostinství pro setkávání v letních měsících, kde by si přáli úpravu pergoly. Celkově i uvnitř by chtělo hospodu vybavit lepším nábytkem, celková rekonstrukce by prospěla. Tíživou otázkou jsou stavební parcely, mnozí by rádi stavěli. Podle informací od starosty budou nabídnuty ke koupi 4 nové zasíťované parcely.

7 Zhodnocení výsledků a návrhy na zlepšení

V této kapitole budou doporučeny návrhy na zlepšení kvality života ve městě Kralovice a obci Výrov aby vzrostla spokojenost občanů a s tím související hospodaření města/obce na základě provedeného anketního průzkumu mezi místními obyvateli. Nutno říci, že obě municipality dělají maximum pro uspokojování potřeb svých občanů.

7.1 Město Kralovice

Hospodaření města Kralovice je posuzováno jako pozitivní. Saldo hospodaření v jednotlivých letech je kladné s kolísající tendencí. Město by i nadále mělo usilovat o zvyšování kladného salda hospodaření, neboť nemá příliš vysoké rezervy na běžných účtech. Jedním z ovlivnitelných příjmů je daň z nemovitých věcí, která je v Kralovicích upravena obecně závaznou vyhláškou č. 1/2010 ze dne 15. 6. 2010 s účinností od 1. 1. 2011. Tato vyhláška stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, pro stavební pozemky a stavby v částech města Kralovice, tj. Bukovina, Hradecko, Mariánský Týnec, Řemešín a Trojany. To vše na základě § 6 odst. 4 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, snížilo daný koeficient 1,4 o jednu kategorii, tedy na 1. Čím vyšší koeficient, tím vyšší dosažené hodnoty.

Město může jako další možnost ovlivňovat příjmy pomocí místních poplatků, které vydává Obecně závaznými vyhláškami. Jednou z mnoha je např. Obecně závazná vyhláška č. 4/2019 z 11. 12. 2019, účinná od 1. 1. 2020 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Kralovice, kde město stanovilo poplatek za likvidaci odpadu ve výši 800 Kč na osobu a rok, přičemž může poplatek stanovit až do maximální výše 1 000 Kč za osobu a rok.

Z anketního šetření vyplynulo, že by se město Kralovice mělo soustředit na vybudování více obytných budov nebo jinak zajistit ubytování pro občany, kteří by se z Kralovic neradi stěhovali pro nedostatek bytových prostorů. Bohužel město nemá žádné stavební pozemky a tím je záměr uskutečnit jakoukoliv stavbu v nedohlednu. Realizace by tak připadala v úvahu už na pozemcích, které město má a nejsou využívány. Od zvolení nového zastupitelstva se řeší jak využít budovy bývalých kasáren, které v prostoru jen chátrají. Roku 1993, kdy kasárna opustila vojenská posádka a od té doby město nenašlo smysluplné využití. Jednou z možností, jak využít budovy v prostoru kasáren by byla přestavba na sociální byty, kde v rámci operačního programu Státní fond rozvoje bydlení – Výstavba pro obce může město dosáhnout na 100 % dotaci na rekonstrukci budov pro sociální bydlení. Dalším požadavkem občanů by bylo větší nákupní středisko než COOP a PENNY. Město v tomhle směru jednalo několikrát, ale šlo o to najít strategické místo pro pozemek na stavbu obchodního centra. Zastupitelé se nad tímto záměrem nedohodli a ani zůstanou u podpory malých podnikatelů ve městě. Návrhem na zlepšení bylo také zřídit obecní policii. Ve městě sídlí složka státní policie, která má v okrese široké působení, není tedy nutné zřizovat ještě obecní policii. Pokud by to však město vzalo v úvahu, mohlo by obecní policii zřídit jako svou organizační složku, kde by vznikla nová pracovní místa, ale také náklady s tím související. Možná přestavba budov kasáren by se mohla uskutečnit pro obecní policii jako jejich stanici. Tento bod nejspíše souvisí s dalším bodem vyplývajícím z anketního šetření a to, že se občané dožadují zrušení ubytoven ve městě. V ubytovnách jsou nastěhovaní příslušníci různých národů, kteří pracují v okolních firmách a nedalekém městě. Návrhem na zlepšení života ve městě je také zlepšení komunikací. Komunikace a všeobecně infrastruktura je palčivou záležitostí každého roku. Na stav silnic, ale především místních komunikací, které má město ve své správě, vypisuje Ministerstvo pro místní rozvoj program Podpora obnovy místních komunikací s podprogramem Podpora obcí s 3 001 – 10 000 obyvateli. Město v tomto

dotáčným titulu může dosáhnout na 60 % skutečně vynaložených nákladů a dostat se tak na částku 5 miliónů Kč.

7.2 Obec Výrov

Na základě analýzy příjmové a výdajové stránky obce Výrov nebyly zjištěny žádné nedostatky ani rizika, která by měla mít negativní dopad na hospodaření obce. Saldo hospodaření ve sledovaných letech 2015 – 2018 vykazovalo kladné hodnoty. Ze zpráv o výsledku hospodaření, které v obci provádí Krajský úřad, vyplývá, že obec neměla žádnou chybu ani nedostatek ve sledovaném období.

Hlavním příjmem, který má největší podíl na celkových příjmech, jsou daňové příjmy, které mají narůstající tendenci. Další významnou položku ve složce příjmů tvoří přijaté dotace. Každým rokem se obci daří získat jak neinvestiční, tak investiční dotace. Obec investovala ve sledovaném období do zkulturnování obecních ploch jako je požární nádrž, vysazování zeleně a do infrastruktury. Vybudování nových chodníků, autobusových zastávek a celkové rekonstrukce silnic. Podařilo se vybudovat nové dětské hřiště, které vyrostlo u fotbalového hřiště. Další investiční výdaje poputovaly do nákupu radarů na měření rychlosti a do nákupu pozemků a zateplování fasády kulturního domu. Obec je velice finančně zodpovědná a podle vykázaných zůstatků na účtech má velkou finanční rezervu, pokud by i přesto chtěla zvyšovat příjmy do obecního rozpočtu, mohlo by to mít negativní dopad u občanů obce. Zavádění takových změn nemívá většinou pozitivní odezvu. Důležité je si uvědomit, zda je nutné k takovým rozhodnutím přistupovat. Byl by to velký zásah do peněženek občanů. Pokud by se však zastupitelstvo po tomto kroku rozhodlo, je to plně v jeho kompetencích. Stejně jakou u města Kralovice je možností zvýšení místních poplatků stanovených na základě rozhodnutí zastupitelstva obce Obecně závaznou vyhláškou. Obec Výrov vybírá za odpady 2 700 Kč, částku schválenou zastupitelstvem obce stanovenou na jednu domácnost, za kterou občan získá nálepkou na popelnici pro příslušný rok. Dále jsou to poplatky za psa, ze vstupného a mnoho dalších.

Z anketního šetření vzešlo, že jsou občané obce Výrov s hospodařením, celkovou situací a vynakládáním finančních prostředků ke stanoveným účelům spokojeni ačkoliv se v 45 % o hospodaření příliš nezajímají. Zlepšení života v obci spatřují občané v úpravách místního pohostinství, jak úprava zevnějšku, kde by navrhovali upravit pergolu pro posezení v letních měsících, tak v úpravách vnitřních prostor, kde je zastaralé vybavení a celkově neupravené

zázemí. Mladí lidé vyjádřili žádost o vybudování stavebních parcel pro účely vybudování nových obytných zón. Starosta ujistil, že projekt již byl spuštěn a parcely vybudovány, čeká se na zasítování a vše bude připraveno ke koupi pro potencionální kupce v příštím roce.

8 Závěr

Cílem diplomové práce bylo posouzení úrovně hospodaření města Kralovice a obce Výrov za sledované období 2015 – 2018 a jejich vzájemná komparace. Porovnávání obcí bylo prováděno pomocí analýz příjmové a výdajové stránky rozpočtu obou municipalit ve vybraném období. Byla provedena analýza finančního hospodaření obou municipalit. Pomocí výpočtu poměrových ukazatelů a ukazatelů zadluženosti bylo porovnáváno město s obcí. Po provedení anketního šetření byly stanoveny návrhy na zlepšení hospodaření a spokojenosti občanů v územně samosprávných celcích. V analytické části je provedena komparace hospodaření vybraných obcí v letech 2015 – 2018, kde obě municipality vykazují kladné saldo hospodaření se vzrůstající hodnotou. U obce Výrov jsme zaznamenali pouze výkyv v roce 2018, kde saldo kleslo o 86 % proti minulému roku. V městě Kralovice byl odhad zase nejpřesnější v roce 2015, kde byl rozdíl 798 421 Kč. Analýzou příjmů obce Výrov bylo zjištěno, že se celkové příjmy postupně v jednotlivých letech navyšovaly. U města Kralovice mají taktéž rostoucí charakter, až na rok 2016, kde zaznamenaly pokles proti minulému roku. V dalších letech opět docházelo k pozvolnému navyšování. Největší zastoupení v příjmech u obce Výrov mají daňové příjmy. Z celkových příjmů tvoří v obci Výrov dokonce 79 % ze všech příjmů. U obce Kralovice mají největší podíl na příjmech transfery 58 % a daňové příjmy jsou hned na druhém místě s 34 %. Městský úřad Kralovice je úřadem s rozšířenou působností a čerpá neinvestiční transfery na pokrytí nákladů spojených se zajištěním výkonu státní správy. Z nedaňových příjmů jsou nejvyšší příjmy z pronájmu majetku, které tvoří 72 % nedaňových příjmů. Podrobnou analýzou bylo zjištěno, že nejpřínosnějším daňovým příjmem u města Kralovice je daň z přidané hodnoty, která tvoří 35,88 %. Dalším výrazným daňovým příjmem je daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob, které přesahují 20 %. Podrobnou analýzou bylo zjištěno, že nejpřínosnějším daňovým příjmem u obce Výrov je také daň z přidané hodnoty, která tvoří 43,02 %. Dalším výrazným daňovým příjmem je daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob, které přesahují 20 %. Obec Výrov vykazuje druhým nejvýznamnějším příjmem nedaňové příjmy. Z celkových příjmů tvoří 11 %. Z nedaňových příjmů tvoří největší část seskupení položek 21 - příjmy z vlastní činnosti a odvody příspěvkovým

organizacím s přímým vztahem. Na rozdíl od obce Výrov jsou druhým nejdůležitějším zdrojem příjmů města Kralovice daňové příjmy, jejich podíl na celkových příjmech činí 34 %. Kapitálové příjmy obou měst jsou spíše okrajové. Z analýzy výdajové stránky rozpočtu obou municipalit vyplývá, že město Kralovice zaznamenalo nejvyšší celkové výdaje v roce 2015, kdy výdaje překročily hranici 100 mil. Kč. Kapitálové výdaje se podílejí 18 % na celkových výdajích, běžné výdaje se podílejí 82 %. Celkové výdaje obce Výrov jsou vyrovnané a pohybují se okolo 4 500 tis. Kč, až na rok 2018 kde stouply o 65,74 % proti roku 2017, kde obec rekonstruovala silnici a chodníky v obci. Dále byla provedena analýza zadluženosti, kde byla vypočítána výše dluhu na jednoho obyvatele. Město Kralovice vykazuje průměrnou výši dluhu 3 062,64 Kč na jednoho obyvatele. Obec Výrov neměla za sledované období dluh. Hodnota ukazatele dluhové služby u města Kralovice nepřekročila doporučovanou hranici 25 % v žádném ze sledovaných roků Nejvyšší hodnotou je 19,37 % v roce 2015, v dalších letech se dluh daří splácet a ukazatel dluhové služby klesá. Analýzou likvidity bylo zjišťováno, jak jsou schopny územně samosprávné celky schopny přeměnit aktiva na hotovost. Obec nedokáže dostát svým závazkům, pokud hodnota ukazatele běžné likvidity klesne pod 1. U obou municipalit se drží nad 1, dokonce obec Výrov se vyskytuje vysoko nad touto hranicí a vykazuje tak vyšší platební schopnost.

Spokojenost s životem v obci/ve městě a zjištění míry informovanosti občanů o hospodaření jejich územně samosprávného celku bylo zjišťováno pomocí dotazníkového šetření formou ankety. Bylo zjištěno, že občané obce Výrov se spíše zajímají o hospodaření než občané města Kralovice.

Závěrem diplomové práce jsou uvedeny návrhy na zlepšení hospodaření, které vycházely z dotazníkového šetření. Možnosti zlepšení hospodaření obou měst jsou ve zvýšení místních poplatků. Dále je upozorněno na negativní dopad na občany při přijetí těchto opatření. Návrhy na další možný budoucí rozvoj měst zohlednily výsledky z dotazníkového šetření. V Kralovicích se občané dožadují výstavby bytů a zrušení ubytoven. Z tohoto důvodu je uveden návrh na přestavbu areálu bývalých kasáren na byty a jsou uvedeny možnosti financování z národních zdrojů. Občané města Kralovice by podpořili návrh na zřízení obecní policie, i přes to, že ve městě sídlí státní policie. Další položkou, která by ulehčila občanům žití v obci je výstavba nákupního střediska a oprava některých komunikací. V obci Výrov si občané přejí rekonstruovat místní hostinec, jak jeho vnitřní prostředí s vybavením, které je už zastaralé, tak pomýšlí na pergolu pro posezení v letních měsících. Velký zájem by měli

občané o stavební parcely. Starosta ujišťoval, že stavební parcely budou nabídnuty ke koupi příští rok. Celkem se jedná o 4 stavební parcely v obci.

9 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

OTRUSINOVÁ, Milana. *Finanční hospodaření municipálních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011, 178 s., ISBN 978-80-7400-342-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Grada Publishing a. s., 2015, 288 s., ISBN 978-80-2475-608-0.

ČMEJREK, Jaroslav. BUBENÍČEK, Václav. Čopík, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. Grada Publishing a. s., 2010, 240 s., ISBN 978-80-2477-377-3.

KUKALOVÁ, Gabriela. PFEIFEROVÁ, Daniela. *Místní finance v ČR*. Česká zemědělská univerzita v Praze, 2019, 152 s., ISBN 978-80-213-2850-1.

ČERNOHORSKÝ, Jan. TEPLÝ, Petr. *Základy financí*. Grada Publishing a. s., 2011, 304 s., ISBN 978-80-2477-463-3.

BUKAČOVÁ, Irena. *800 let Kralovic (dějiny a současnost města)*. Kralovice: Městský národní výbor, 1983, 119 s.

BUKAČOVÁ, Irena. Fák, Jiří. *Paměť krajiny. Mariánský Týnec: Muzeum a galerie severního Plzeňska*, 2009, 171 s., ISBN 978-80-87185-05-6.

BUKAČOVÁ, Irena. FÁK, Jiří. Foud, Karel. *Severní Plzeňsko I*. Nakladatelství českého lesa, Domažlice 2001, ISBN 80-86125-23-8.

VOREL, Josef. *Dějiny rodného kraje: Výrov-Hadačka*. Rabštejn nad Střelou, 1992.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance úvod do problematiky 3*. Praha, 2005, ISBN 80-7357-049-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů – 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Grada Publishing a. s., 2009, 304 s., ISBN 978-80-2472-789-9.

NÝVLTOVÁ, Romana. *Finanční řízení podniku*. Grada Publishing a. s., 2010, 204 s., ISBN 978-80-2473-158-2.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. aktualizované vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2015, 160 s., ISBN 978-80-247-5534-2.

PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Institut pro veřejnou správu, Praha 2014, 151 s., ISBN 978-80-86976-28-0.

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013, ISBN 978-80-7204-861-8.

PELANT, Jan. *Města a městečka Západočeského kraje: stručné dějiny, současnost a výběrová bibliografie 129 míst*. Západočeské nakl., 1988, digitalizováno 2009. Zdroj originálu University of Virginia, 333 s.

PAVLÍK, Marek a kolektiv. *Jak úspěšně řídit obec a region: Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Grada Publishing a. s., 2014, 160 s., ISBN 978-80-2479-374-0.

Internetové zdroje:

Ústava České republiky: [online]. Aktuální znění 19. 2. 2020 [cit. 19. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1?text=obec>

Zákon o obcích: [online]. Aktuální znění 19. 2. 2020 [cit. 19. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Český statistický úřad: [online]. Aktuální znění 5. 3. 2020 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

Český statistický úřad: [online]. Aktuální znění 6. 1. 2020 [cit. 5. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xp/spravni_obvody

Město Kralovice: [online]. Aktuální znění 6. 3. 2020 [cit. 6. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.kralovice.cz/mesto/d-23177/p1=64083>

<https://www.kralovice.cz/osp>

Výrov: [online]. Aktuální znění 6. 3. 2020 [cit. 6. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.vyrov.cz/informace-o-obci/historie/>

Monitoring hospodaření obcí: [online]. Aktuální znění 2. 12. 2008 [cit. 23. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-obci>

Monitoring hospodaření obcí: [online]. Aktuální znění 8. 10. 2019 [cit. 25. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2018/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-36295>

Zákon o místních poplatcích: [online]. Aktuální znění 4. 4. 2020 [cit. 4. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů: [online]. Aktuální znění 4. 4. 2020 [cit. 4. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Czech index: [online]. Aktuální znění 5. 4. 2020 [cit. 5. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.czechindex.cz/plzensky-kraj/plzen-sever/kralovice/>

Finanční správa: [online]. Aktuální znění 6. 3. 2020 [cit. 6. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpocetoveho_urceni_dani_2020.pdf

10 Přílohy

Příloha 1 Výše odměn uvolněných členů zastupitelstev a maximální výše odměn neuvolněných členů zastupitelstev v Kč

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

„Příloha k nařízení vlády č. 318/2017 Sb.

Výše odměn uvolněných členů zastupitelstev a maximální výše odměn neuvolněných členů zastupitelstev v Kč

číslo velikostní kategorie územního samosprávného celku	Počet obyvatel s trvalým pobytem na území územního samosprávného celku, městské části hlavního města Prahy nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města	Uvolnění členové zastupitelstva				Neuvolnění členové zastupitelstva					
		starosta, primátor, hejtmán	místopředseda, náměstek primátora, náměstek hejtmána	člen rady (neuvedený ve sl. 1 a 2)	uvolněný člen zastupitelstva, (neuvedený ve sl. 1 až 3),	starosta, primátor, hejtmán	místopředseda, náměstek primátora, náměstek hejtmána	člen rady (neuvedený ve sl. 5 a 6)	předseda výboru zastupitelstva, komise rady, zvláštního orgánu	člen výboru zastupitelstva, komise rady, zvláštního orgánu	neuvolněný člen zastupitelstva (neuvedený ve sl. 5 až 9)
číslo sloupce		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	do 300	42 959	37 804	33 508	29 213	25 775	23 198	5 155	2 577	2 148	1 289
2	od 301 do 600	48 244	42 455	37 630	32 805	28 946	26 051	5 789	2 894	2 412	1 448
3	od 601 do 1 000	54 086	47 596	42 187	36 779	32 451	29 206	6 490	3 245	2 704	1 623
4	od 1 001 do 3 000	60 187	52 964	46 945	40 927	36 112	32 501	7 223	3 611	3 010	1 805
5	od 3 001 do 5 000	66 286	58 332	51 703	45 075	39 771	35 795	7 954	3 978	3 314	1 989
6	od 5 001 do 10 000	72 387	63 700	56 462	49 223	43 432	39 089	8 687	4 343	3 619	2 171
7	od 10 001 do 20 000	78 443	69 031	61 186	53 341	47 065	42 360	9 413	4 707	3 923	2 353
8	od 20 001 do 50 000	85 617	75 343	66 782	58 220	51 370	46 234	10 274	5 137	4 281	2 569
9	od 50 001 do 100 000 a územně nečleněná statutární města do 100 000 obyvatel	93 007	81 847	72 545	63 245	55 804	50 224	11 161	5 580	4 651	2 791
10	od 100 001 do 200 000 a územně členěná statutární města	100 955	88 840	78 745	68 649	60 573	54 515	12 114	6 058	5 048	3 028
11	nad 200 000	122 434	107 742	95 499	83 256	73 460	66 114	14 692	7 346	6 122	3 673
12	kraj do 500 000	128 878	113 412	103 102	87 637	77 326	69 594	15 465	9 021	7 733	6 444
13	kraj od 500 001 do 1 000 000	133 174	117 193	106 539	90 559	79 904	71 914	15 981	9 323	7 990	6 658
14	kraj nad 1 000 000	137 470	120 974	109 976	93 479	82 482	74 234	16 497	9 623	8 248	6 874
15	hlavní město Praha	141 766	124 754	113 412	96 401	85 059	76 553	17 012	9 923	8 506	7 088